

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

MREŽA ZA
OMLADINSKI
AKTIVIZAM
Crne Gore

ČLAN PO ČLAN

ISTRAŽIVANJE O POTREBAMA I INTERESOVANJU
UČENIKA ZA OMLADINSKE KLUBOVE

Centar za
građansko
obrazovanje

Centre
for Civic
Education

Ministarstvo
sporta i
mladih

Ministarstvo
regionalno-investicionog
razvoja i saradnje sa
nevladinim organizacijama

ČLAN PO ČLAN

ISTRAŽIVANJE O POTREBAMA I INTERESOVANJU
UČENIKA ZA OMLADINSKE KLUBOVE

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Član po član: istraživanje o potrebama i interesovanju učenika za omladinske klubove

Izdavač:

Mreža za omladinski aktivizam Crne Gore

Za izdavača:

David Vukićević, predsjednik

Urednik:

David Vukićević

Autori/ke:

David Vukićević
Magdalena Joksimović
Aleksa Obradović

Dizajn i produkcija:

Mreža za omladinski aktivizam Crne Gore

Štampa:

ClickPrint

Oktober 2025. godine

Publikacija je nastala u okviru projekta „Član po član: jačanje institucionalne podrške mladima”, koji sprovodi Mreža za omladinski aktivizam Crne Gore, u partnerstvu sa NVO “Obrazovanje za znanje”, a u saradnji sa Kancelarijom za mlade Sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom Glavnog grada Podgorice. Projekat je podržan kroz program “SINERGIJA Crna Gora - jačanje omladinskih mreža i osnaživanje otpornih grupa i mladih u Crnoj Gori”, koji vodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES) i NVO Multimedijal (MMNE), u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih, uz finansiranje Evropske unije i kofinansiranje Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.

Sadržaj

Uvod	1
Metodologija	2
Generalni nalazi i preporuke	4
Nalazi i preporuke: Berane	12
Nalazi i preporuke: Bijelo Polje	20
Nalazi i preporuke: Herceg Novi	27
Nalazi i preporuke: Tivat	34
Nalazi i preporuke: Tuzi	41
Nalazi i preporuke: Zeta	48
Zaključak	55

Uvod

U savremenom društvenom kontekstu, omladinski klubovi predstavljaju ključne lokalne servise kroz koje se ostvaruju ciljevi omladinske politike i stvaraju uslovi za aktivno učešće mladih u zajednici. Kao što prepoznaje Strategija za mlade Crne Gore, mladima je potrebno obezbijediti pristupačne prostore za razvoj kompetencija, kreativnosti i socijalne povezanosti, kako bi mogli doprinosti društvenim promjenama i jačati svoj osjećaj pripadnosti zajednici. U tom smislu, omladinski klub prerasta u instrument javne politike: mjesto gdje mladi mogu učiti, stvarati, saradivati i oblikovati ideje koje unapređuju život zajednice.

Predloženi Nacrt Zakona o mladima dodatno naglašava značaj omladinskih klubova kao mehanizama institucionalne podrške mladima na lokalnom nivou. Klubovi su definisani kao multifunkcionalni prostori za neformalno obrazovanje, kulturne i sportske aktivnosti, volonterizam i društveno angažovanje. Oni su, prema zakonskoj viziji, neophodan dio omladinske infrastrukture koja omogućava mladima da stiču znanja, razvijaju inicijativu i postaju aktivni građani.

Mreža za omladinski aktivizam Crne Gore ima za cilj da nalazi ovog istraživanja doprinesu razumijevanju položaja mladih i planiranju razvojnih mjera u skladu sa strateškim i zakonskim okvirom na lokalnom i nacionalnom nivou. Kao organizacija koja od 2022. godine ima povjerenje da upravlja Omladinskim klubom u Podgorici, svjedočimo transformativnom potencijalu prostora kao što je "Zona mladih". Učešćem više od 15000 mladih od njegovog osnivanja, Omladinski klub Glavnog grada je postao prepoznatljiv simbol aktivizma, zajedništva i kreativne energije mladih i time potvrdio da ulaganje u omladinsku infrastrukturu ne donosi samo sadržaj, već mijenja način na koji mladi doživljavaju svoje mjesto u zajednici. Iskustvo iz Podgorice pokazuje da omladinski klub, kada je inkluzivan, otvoren i programski dinamičan, može postati stvarni centar okupljanja, osnaživanja i inovacija mladih. Uspostavljanje i razvoj omladinskih klubova time postaje prioritetna mjera za opštine koje još nemaju razvijene omladinske servise.

Publikacija „Član po član: istraživanje o potrebama i interesovanju učenika za omladinske klubove“ nastala je upravo iz potrebe da se sagledaju stvarni interesi i očekivanja mladih u tim opštinama. Istraživanje je sprovedeno u šest lokalnih zajednica iz različitih regija Crne Gore u kojima ne postoje omladinski klubovi ni omladinski centri: Berane, Bijelo Polje, Herceg Novi, Tivat, Tuzi i Zeta. Kroz direktne odgovore učenika, dokumentovane su ideje, potrebe i vizije mladih o tome kakav bi klub željeli da imaju, koje aktivnosti smatraju važnim i kako vide njegovu ulogu u svojoj sredini.

Publikacija je nastala u okviru projekta „Član po član: jačanje institucionalne podrške mladima“, koji sprovodi Mreža za omladinski aktivizam Crne Gore, u partnerstvu sa NVO "Obrazovanje za znanje", a u saradnji sa Kancelarijom za mlade Sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom Glavnog grada Podgorice. Projekat je podržan kroz program "SINERGIJA Crna Gora - jačanje omladinskih mreža i osnaživanje otpornih grupa i mladih u Crnoj Gori", koji vodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES) i NVO Multimedijal (MMNE), u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih, uz finansiranje Evropske unije i kofinansiranje Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.

Metodologija

Istraživanje je sprovedeno u periodu od 18. septembra do 23. oktobra 2025. godine u šest opština Crne Gore u kojima trenutno ne postoje omladinski servisi: Berane, Bijelo Polje, Herceg Novi, Tivat, Tuzi i Zeta. Cilj istraživanja bio je da se prepoznaju potrebe, interesi i očekivanja mladih u lokalnim zajednicama koje još nemaju omladinske klubove, kako bi se njihovi nalazi koristili kao osnova za planiranje novih omladinskih servisa.

Podaci su prikupljeni putem standardizovanog online upitnika izrađenog u alatu Google Forms, koji su ispitanici popunjavali uživo u svojim školama, uz podršku i dozvolu školske administracije i nadležnih prosvjetnih institucija. Ovaj pristup predstavlja kombinaciju Computer-Assisted Personal Interviewing (CAPI) i Computer-Assisted Web Interviewing (CAWI) metoda: podaci su prikupljeni digitalno, ali u kontrolisanom učioničkom okruženju, što je omogućilo standardizovano sprovođenje ankete, objašnjenje nejasnoća i visok stepen tačnosti odgovora.

Istraživanje je obuhvatilo 1007 učenika srednjih škola iz pomenutih opština. Škole su birane ciljano, kako bi se obezbijedila zastupljenost različitih obrazovnih profila i lokalnih konteksta, čime je postignut osnovni stepen stratifikacije uzorka. Analiza podataka sprovedena je u programima SPSS Statistics i RStudio, primjenom deskriptivne statistike i kvalitativne interpretacije otvorenih odgovora.

Istraživanje ima eksplorativni karakter i fokusirano je na specifičnu ciljnu grupu — učenike srednjih škola — čime su nalazi namijenjeni prije svega kreiranju politika i programa utemeljenih na iskustvima i potrebama najaktivnijeg dijela omladinske populacije. *policy* relevantnost — fokusiran je na srednjoškolce, koji predstavljaju najbrojniju i najaktivniju grupu korisnika omladinskih servisa. Ovakav pristup omogućava dublje razumijevanje njihovih potreba i svakodnevnih obrazovnih i socijalnih iskustava, što je posebno važno za razvoj strategija i planova za uspostavljanje omladinskih klubova. Drugim riječima, istraživanje je bilo namjerno fokusirano na realne korisnike budućih servisa, a ne na širu populaciju mladih, čime su dobijeni nalazi koji su praktično primjenjivi i razvojno orijentisani. Ponderisanje podataka nije primijenjeno jer je istraživanje imalo eksplorativni karakter i usmjereno je na deskriptivno mapiranje potreba i interesovanja srednjoškolaca, a ne na ekstrapolaciju nalaza na populacioni nivo.

Učešće u istraživanju bilo je dobrovoljno i anonimno, a svi ispitanici su prethodno informisani o svrsi istraživanja i načinu obrade podataka, u skladu sa standardima istraživačke etike.

Upitnik

Upitnik je sadržao kombinaciju zatvorenih i otvorenih pitanja, kojima su ispitivani interesi mladih, njihova očekivanja od omladinskih klubova, kao i prijedlozi u vezi sa aktivnostima, lokacijama i oblicima rada budućih klubova.

U nastavku slijede integralno prenesena pitanja korišćena u anketi.

Pitanja

1. Da li znaš šta je omladinski klub?

---

2. Da li si ikada imao/la priliku da učestvuješ u nekoj aktivnosti u omladinskom klubu (u tvojoj ili drugoj opštini)?

---

3. Da li bi želio/la da se uključiš u aktivnosti omladinskog kluba kada bi postojao u tvojoj opštini?

---

4. Koliko smatraš da bi omladinski klub bio značajan za vašu zajednicu?

---

5. Koje tipove aktivnosti bi želio/la da se nude u omladinskom klubu?

---

6. Koje oblasti bi te najviše zanimale kao tema edukacija i radionica u omladinskom klubu?

---

7. Da li postoje neke konkretne aktivnosti ili sadržaji koje bi lično volio/voljela da vidiš u omladinskom klubu?

---

8. Gdje bi, po tvom mišljenju, trebalo da se nalazi omladinski klub u tvojoj opštini?

---

9. Koje radno vrijeme omladinskog kluba bi ti najviše odgovaralo?

---

10. Koje radno vrijeme omladinskog kluba bi ti najviše odgovaralo?

---

11. Kada bi se otvorio omladinski klub u tvojoj opštini, koliko često bi ga posjećivao/la?

---

12. Koliko misliš da bi otvaranje omladinskog kluba u tvojoj opštini doprinijelo tvom ličnom razvoju i aktivizmu?

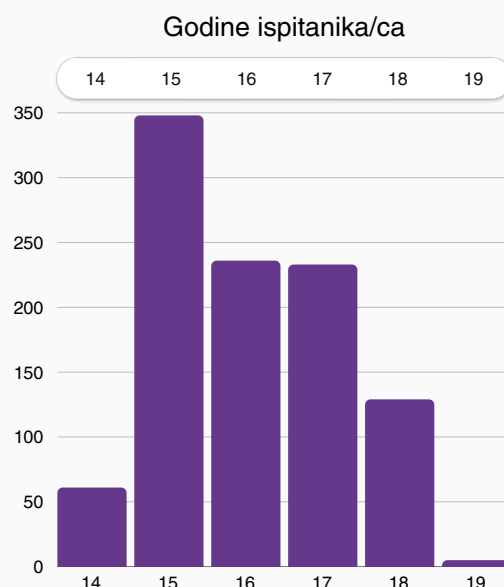
---

13. Ako imaš poruku u vezi sa omladinskim klubom za donosiocje odluka, ostavi je ovdje.

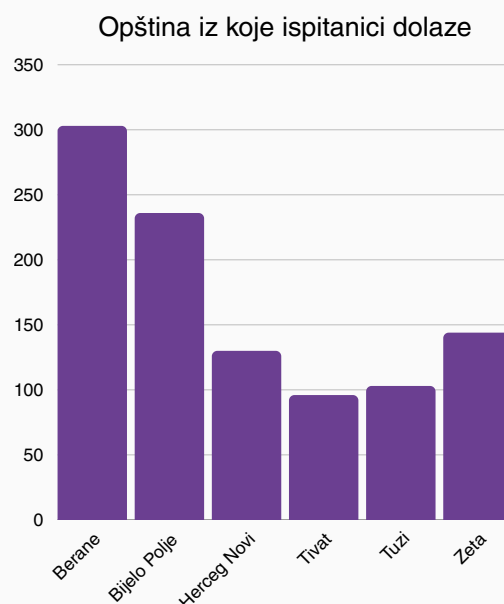

Generalni nalazi i preporuke

Ukupno 1.007 ispitanika obuhvaćenih istraživanjem čini uzorak koji relativno uravnoteženo prikazuje polnu strukturu srednjoškolske populacije — 55,1% ispitanika su djevojke, dok 44,9% čine mladići. Najveći broj učesnika ima 15 godina, što ukazuje da su istraživanjem dominantno obuhvaćeni učenici prvog razreda srednje škole, dok učešće postepeno opada sa starijim godištim. Ovakva raspodjela potvrđuje da su u istraživanju učestvovali mladi u razvojnim godinama kada se najintenzivnije formiraju interesi, socijalne vještine i potrebe za vanškolskim angažmanom — dakle, ciljna grupa koja najviše može imati koristi od omladinskih klubova.

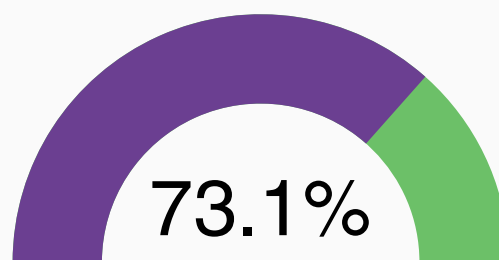

Prema podacima MONSTAT-a za školsku 2024/25. godinu, opštine Bijelo Polje (1.679 učenika – 875 dječaka i 804 djevojke) i Berane (1.559 učenika – 767 dječaka i 792 djevojke) imaju među najvećim srednjoškolskim populacijama u zemlji. Nasuprot tome, manje opštine poput Tuzi (325 učenika) imaju znatno skromniji broj srednjoškolaca. Upravo takav obrazac vidi se i u strukturi uzorka: najviše ispitanika dolazi iz sjevernih opština sa većom školskom populacijom, dok su manje opštine na jugu i u centralnom regionu proporcionalno zastupljene u manjem obimu.

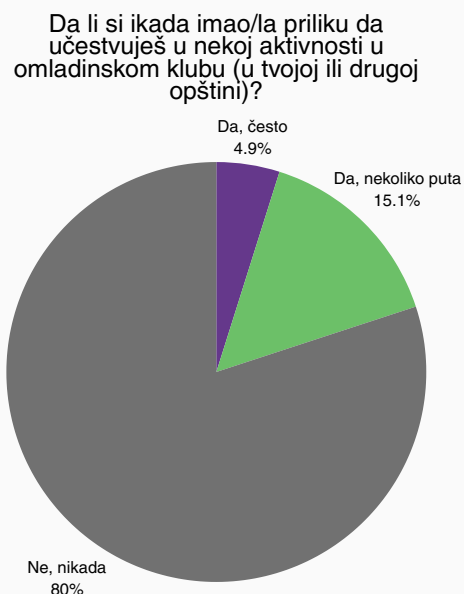
Rezultati pokazuju da gotovo tri četvrtine mladih (73,1%) ne zna tačno šta je omladinski klub — 48,1% ispitanika je čulo za taj pojam, ali nije sigurno šta on podrazumijeva, dok 25% uopšte ne zna za koncept omladinskog kluba. Samo 26,9% mladih navodi da tačno zna značenje i svrhu ovakvih prostora.

Ovi nalazi ukazuju na izražen jaz u informisanosti o omladinskoj infrastrukturi, što sugeriše da omladinski klubovi, iako prepoznati u javnom diskursu, još nijesu dovoljno prisutni u životnom iskustvu većine mladih. Time se potvrđuje potreba za širim programima vidljivosti, informisanja i edukacije o ulozi omladinskih klubova kao prostora učenja, okupljanja i razvoja mladih.

ispitanika ne zna tačno šta pojam “omladinski klub” podrazumijeva.

Čak 80% ispitanika nikada nije učestvovalo ni u jednoj aktivnosti omladinskog kluba, dok je svega 4.9% često učestvuje u aktivnostima u omladinskim klubovima. Ovaj nalaz jasno pokazuje da ogromna većina mladih u Crnoj Gori nema direktan kontakt s omladinskim servisima, što potvrđuje da je infrastruktura za rad s mladima i dalje ograničena i nedovoljno dostupna, naročito u opštinama koje nemaju omladinske klubove.

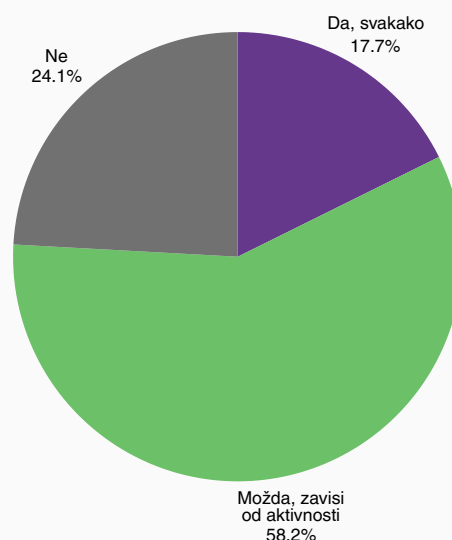

mladih nikada nije učestvovalo u nekoj aktivnosti u omladinskom klubu.

Većina mladih pokazuje potencijalni interes za uključivanje u aktivnosti omladinskog kluba — 58,2% bi se priključilo ako bi sadržaji bili zanimljivi, dok 17,7% svakako želi da učestvuje. Samo četvrtina ispitanika (24,1%) ne bi bila zainteresovana.

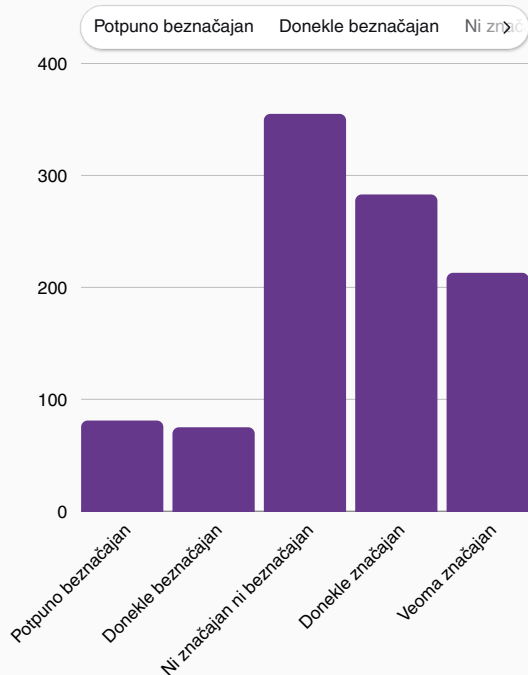
Ovi nalazi ukazuju da gotovo tri od četiri srednjoškolca vide omladinski klub kao prostor u kojem bi mogli da učestvuju, što potvrđuje da interesovanje postoji, ali da uspjeh klubova zavisi od kvaliteta i raznovrsnosti ponude aktivnosti.

Da li bi želio/la da se uključiš u aktivnosti omladinskog kluba kada bi postojao u tvojoj opštini?

Prosječna ocjena od 3,47 na skali od 1 do 5 pokazuje da većina ispitanika smatra da bi omladinski klub bio značajan ili donekle značajan za njihovu zajednicu. Iako intenzitet uvjerenja varira, rezultati ukazuju na pozitivnu percepciju društvene vrijednosti omladinskih klubova – većina mladih prepoznaje da bi postojanje takvog prostora moglo doprinijeti zajedništvu, aktivizmu i kvalitetnijem provođenju slobodnog vremena. Ovaj rezultat sugerise da bi otvaranje omladinskih klubova naišlo na umjereno visok stepen društvene podrške među mladima.

Koliko smatraš da bi omladinski klub bio značajan za vašu zajednicu?

3.47/5

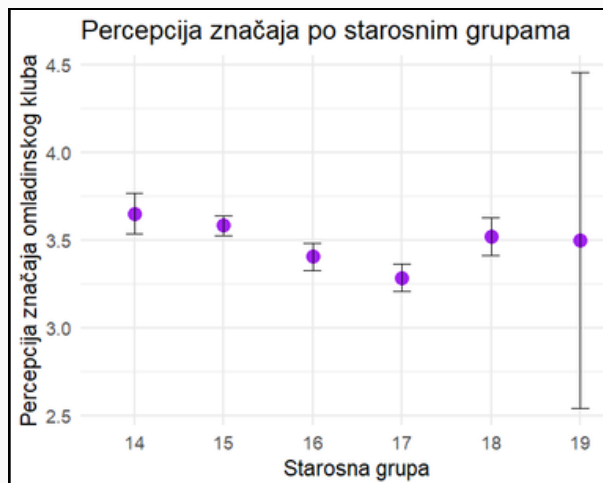
ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio donekle značajan za njihovu zajednicu.

48.95%

ispitanika vjeruje da bi otvaranje omladinskog kluba u njihovoj opštini bilo u značajnoj mjeri važno za njihovu zajednicu.

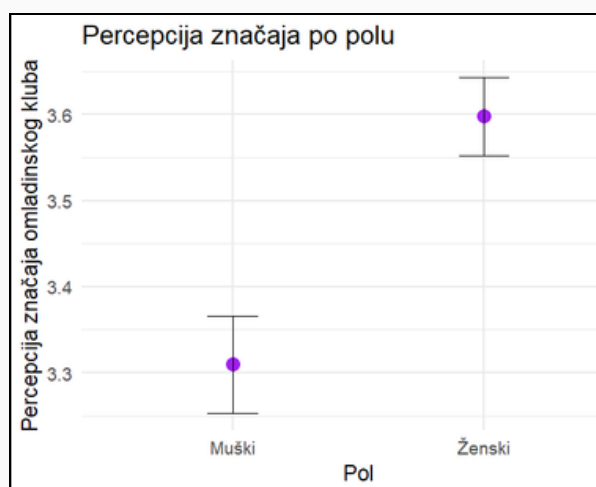
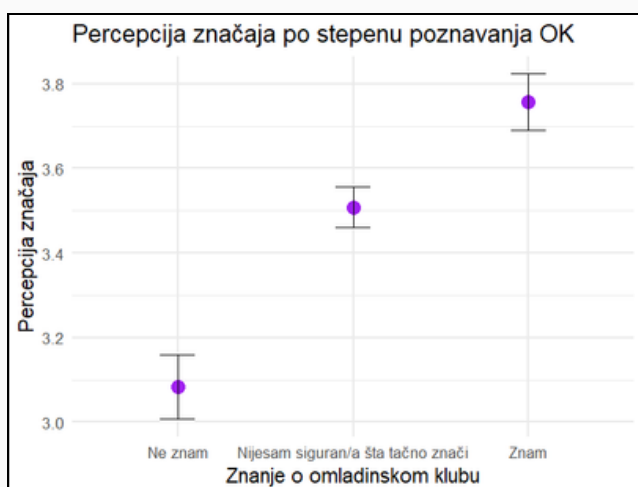
Rezultati pokazuju da godine ispitanika ne utiču značajno na percepciju značaja omladinskog kluba; sve starosne grupe ocjenjuju ga sličnim prosječnim vrijednostima, bez velikih odstupanja.

Ovakav nalaz ima dvostruko značenje: metodološki, potvrđuje da ponderisanje uzorka po uzrastu nije bilo potrebno, jer su stavovi o ulozi omladinskog kluba konzistentni među različitim generacijama srednjoškolaca; a u praktičnom smislu ukazuje da bi omladinski klub imao potencijal da okuplja mlade različitih godina, što ga čini inkluzivnim prostorom zajedničkog interesa, a ne specifičnom nišom za određeni uzrast.

Rezultati regresije pokazuju da postoji jasan pozitivan odnos između poznavanja pojma omladinskog kluba i percepcije njegovog značaja. Ispitanici koji ne znaju šta je omladinski klub u prosjeku ga smatraju najmanje važnim (3.08), dok oni koji su upoznati s pojmom smatraju da bi značaj kluba bio značajno veći (3.75). Ovakav nalaz sugerira da veća informisanost o ulozi i svrsi omladinskih klubova doprinosi njihovoj većoj društvenoj valorizaciji, odnosno da poznavanje pojma povećava percepciju njegove važnosti za zajednicu.

Velika razlika prisutna je i u percepciji značaja u odnosu na pol ispitanika. Mladi muškarci daju značajno niže ocjene (u prosjeku za 0.3 niže) značaja omladinskog kluba. Ovaj nalaz ukazuje na potrebu da se sadržaji omladinskih klubova upodobe i aktivnostima koje interesuju i mlade muškarce, kako bi se i oni pronašli u sadržajima koji omladinski servisi nude i bili sposobniji da se identifikuju kao dio omladinske aktivističke zajednice.

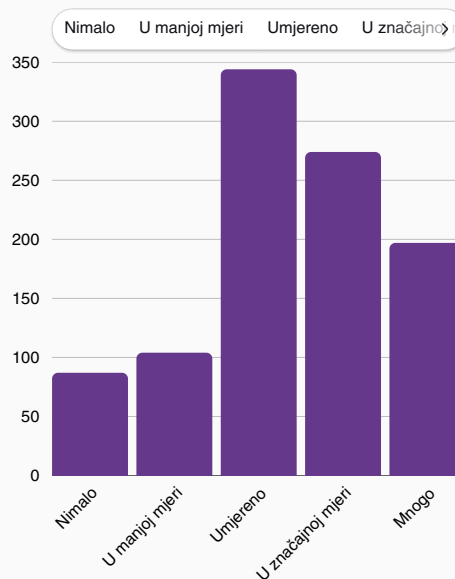
Kada su upitani u kojoj mjeri bi otvaranje omladinskog kluba u njihovoj opštini doprinijelo njihovom ličnom razvoju i aktivizmu, ispitanici su generalno pokazali umjereni, ali pretežno pozitivan stav.

Prosječna ocjena iznosi 3,39 na skali od 1 do 5, što ukazuje da mladi vjeruju kako bi omladinski klub imao značajan, ali ne presudan uticaj na njihov lični razvoj.

Najviše ispitanika procjenjuje da bi klub doprinio u umjereoju ili značajnoj mjeri, dok manji broj smatra da ne bi imao poseban uticaj.

Ovi rezultati pokazuju da mladi prepoznaju omladinski klub kao važan razvojni prostor, ali istovremeno naglašavaju da bi njegov stvarni značaj zavisio od kvaliteta i relevantnosti programa koji bi se u njemu realizovali. Dakle, postoji jasno izražen potencijal, ali i očekivanje da klub mora ponuditi konkretne mogućnosti za lično osnaživanje, učenje i društveni angažman.

Koliko misliš da bi otvaranje omladinskog kluba u tvojoj opštini doprinijelo tvom ličnom razvoju i aktivizmu?

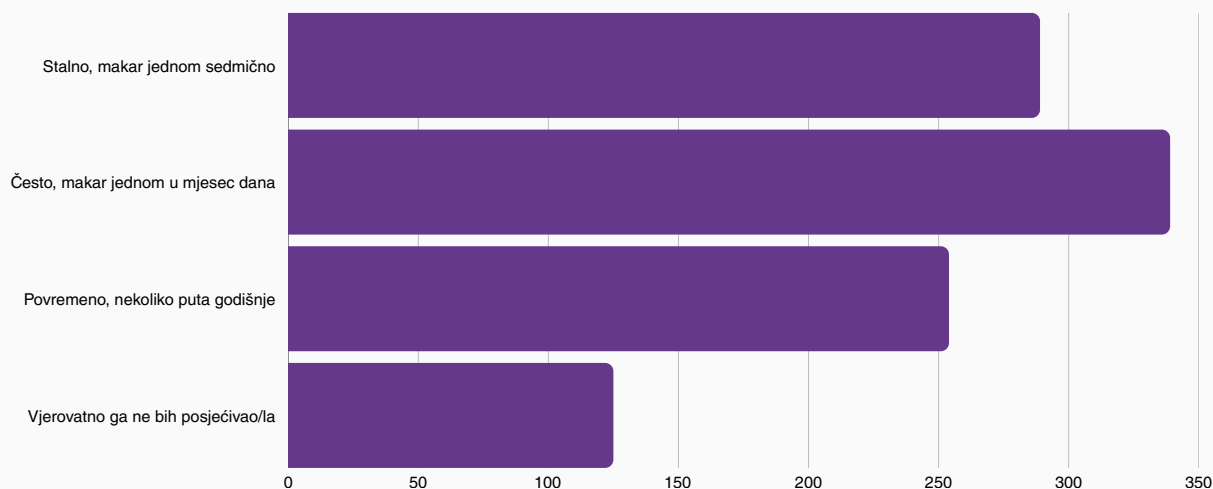

3.39/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereoju značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

Da bi se bolje razumio potencijal omladinskih klubova u lokalnim zajednicama, ispitanici su upitani koliko često bi posjećivali omladinski klub kada bi postojao u njihovoj opštini.

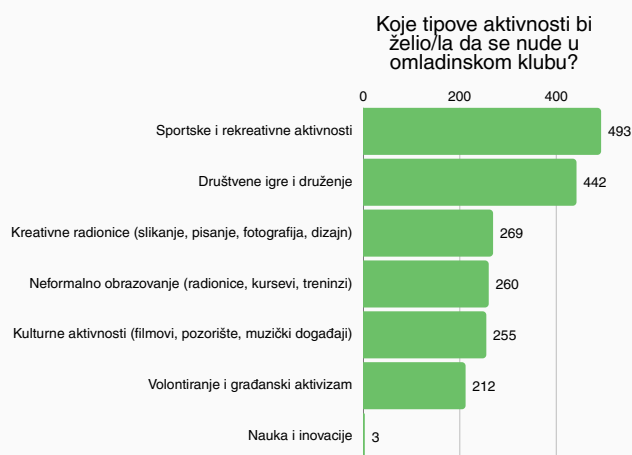
Kada bi se otvorio omladinski klub u tvojoj opštini, koliko često bi ga posjećivao/la?

Rezultati pokazuju izuzetno visok nivo interesovanja: većina mladih navodi da bi klub posjećivala redovno, makar jednom mjesečno ili jednom sedmično. Ovakav obrazac ukazuje da bi omladinski klub imao stabilnu i aktivnu bazu korisnika, sa jasnim potencijalom za kontinuiran rad i dinamičan program.

Dalje, mladi su imali priliku da podijele svoje mišljenje o tipu aktivnosti i oblastima u okviru kojih bi omladinski klubovi trebalo da realizuju aktivnosti kako bi im njihov sadržaj bio interesantan. Ispitanicima je bilo omogućeno da izaberu više opcija, kako bi se obuhvatio širi spektar njihovih interesovanja i potreba u vezi sa budućim omladinskim klubovima. Rezultati pokazuju da mladi žele raznovrstan prostor koji kombinuje sport, druženje, učenje i kreativnost, a ne samo neformalno obrazovanje.

Najveće interesovanje zabilježeno je za sportske i rekreativne aktivnosti (493) i društvene igre i druženje (442), što potvrđuje da mladi klub prvenstveno vide kao mjesto okupljanja, zabave i neformalne komunikacije. U značajnoj mjeri su zastupljeni i odgovori koji se odnose na kreativne radionice (269), neformalno obrazovanje (260) i kulturne aktivnosti (255), dok je volontiranje i građanski aktivizam (212) prepoznato kao važna, ali nešto rjeđe birana sfera. Interesovanje za nauku i inovacije (3) ostaje minimalno, što sugerise da su ovakvi sadržaji mladima još uvijek slabo poznati ili manje privlačni.

Najveće interesovanje zabilježeno je za sportske i rekreativne aktivnosti (493) i društvene igre i druženje (442), što potvrđuje da mladi klub prvenstveno vide kao mjesto okupljanja, zabave i neformalne komunikacije. U značajnoj mjeri su zastupljeni i odgovori koji se odnose na kreativne radionice (269), neformalno obrazovanje (260) i kulturne aktivnosti (255), dok je volontiranje i građanski aktivizam (212) prepoznato kao važna, ali nešto rjeđe birana sfera. Interesovanje za nauku i inovacije (3) ostaje minimalno, što sugerise da su ovakvi sadržaji mladima još uvijek slabo poznati ili manje privlačni.

Preporuke

1 **Prioritetno otvoriti omladinskih klubova u opštinama bez postojećih servisa.**

Rezultati pokazuju da preko 80% ispitanika nikada nije učestvovalo u aktivnostima omladinskog kluba, što ukazuje na sistemski jaz u dostupnosti omladinskih servisa. Preporučuje se da lokalne samouprave prioritetno uspostave klubove u opštinama poput Tuzi, Tivta, Zete, Herceg Novog, Berana i Bijelog Polja.

2 **Uvesti fleksibilan raspored rada radi postizanja maksimalnog učešća mladih.**

Mladi su dostupni u različitim terminima, a najčešće vikendom i u večernjim časovima, što zahtijeva fleksibilan raspored rada. Pored dijela fiksnog radnog vremena administracije, aktivnosti treba planirati u periodima kada mladi imaju najviše slobodnog vremena, kako bi se povećala redovna posjećenost i održala dugoročna motivacija za učešće.

Na osnovu navedenog, predlaže se nadležnim institucijama da se radno vrijeme omladinskih klubova sastoji iz fiksnog i varijabilnog dijela: fiksni dio za radnog vremena za administraciju i redovne obaveze, dok bi varijabilni dio služio da se izađe u susret terminima u kojima bi mladi učestvovali u aktivnostima u skladu sa svojim interesovanjima, a zbog činjenice da mladi u različitim sedmicama imaju neujednačenu raspoloživost slobodnog vremena za omladinski aktivizam, volontiranje i neformalno obrazovanje.

3 **Poseban fokus na multifunktionalnost, mentalno zdravlje, sport i kreativnost**

Istraživanje potvrđuje da mladi ne očekuju samo edukativne, već i rekreativne i socijalne sadržaje. Klubovi bi trebalo da kombinuju sportske, kreativne i kulturne aktivnosti s radionicama i neformalnim učenjem. Najčešće birane oblasti (sport i zdravi stilovi života, mentalno zdravlje i lični razvoj, kultura i umjetnost) pokazuju da su ove teme ključne za održavanje kontinuiteta posjeta i za razvoj programa koji istovremeno podržavaju dobrobit i lični rast mladih. Mladi postaju izuzetno fokusirani na individualni razvoj i stavljaju ga ispred kolektivnih tema poput aktivizma, a usmjeravaju svoje slobodno vrijeme na "well-being", odnosno na rad na fizičkoj spremi i mentalnom zdravlju, pa shodno tome treba prilagoditi sadržaje klubova, kako bi oni odražavali stvarne potrebe mladih.

Preporuke

4 **Jačati informisanost mladih o funkciji i ulozi omladinskih klubova**

Analiza pokazuje da svijest o značaju omladinskog kluba direktno raste sa nivoom informisanosti – mladi koji znaju šta je omladinski klub češće prepoznaju njegovu važnost za zajednicu i lični razvoj. Ovaj nalaz ukazuje na potrebu sprovođenja kontinuiranih kampanja informisanja, kako bi se mladima približila svrha i mogućnosti koje omladinski klub nudi.

5 **Posebnu pažnju posvetiti uključivanju mladih muškaraca**

Rezultati pokazuju da su djevojke u većoj mjeri otvorene za učešće u aktivnostima omladinskog kluba i da češće izražavaju svijest o značaju omladinskih klubova za kolektivni i individualni prosperitet. Zbog toga je važno da se programi i promotivne aktivnosti posebno usmjere i ka mladim muškarcima, kroz sadržaje koji su im bliski, kako bi se postigla uravnotežena rodna zastupljenost i veća inkluzivnost klubova.

6 **Uspostaviti participativni model planiranja programa**

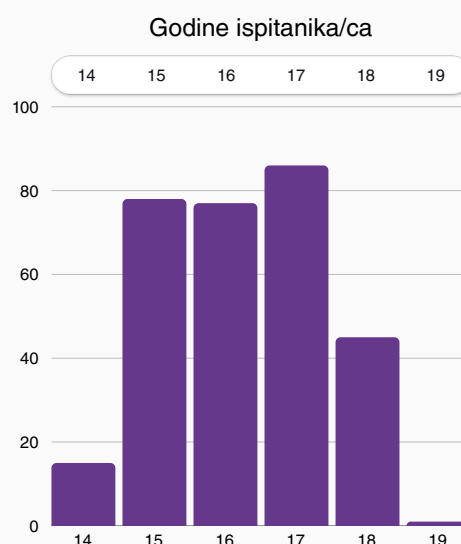
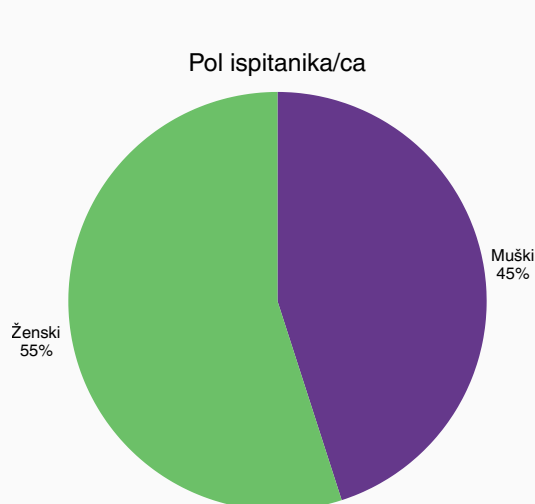
Kako više od polovine ispitanika kaže da bi njihovo učešće zavisilo od ponude aktivnosti, preporučuje se da klubovi uključuju mlade u izbor, dizajn i evaluaciju programa.

7 **Prepoznati stvarna interesovanja mladih, i kada su izražena neformalno**

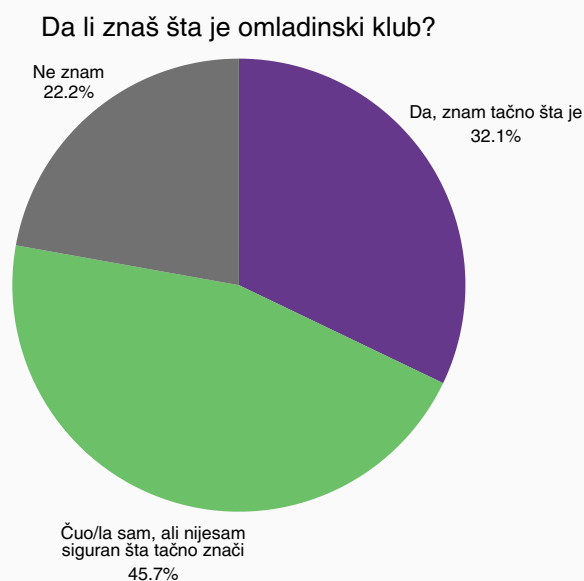
Kvalitativna analiza otvorenih odgovora ispitanika pokazuje da mladi često izražavaju svoja interesovanja kroz humor ili jednostavne poruke – poput „da igramo igrice“ ili „da se družimo“. Iza takvih odgovora krije se autentična potreba za prostorom u kojem bi mogli da razvijaju digitalne, fizičke i kreativne vještine na njima blizak način. Zato je važno da omladinski klubovi budu korak ispred i ponude sadržaje koji prate savremene trendove mladih: od edukacija o fitnessu i zdravlju, preko kurseva izrade i dizajna video igara, do relax zona za odmaranje nakon napornog školskog dana i prostora za neformalno okupljanje. Takav pristup stvara osjećaj pripadnosti i relevantnosti: klub koji ne samo da razumije mlade, već i ide u korak s njima.

Nalazi i preporuke: Berane

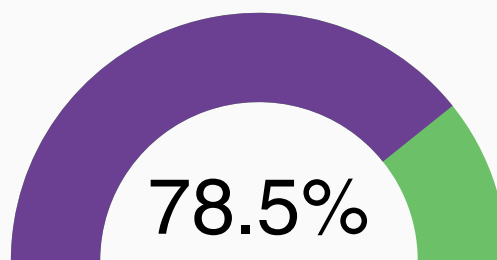
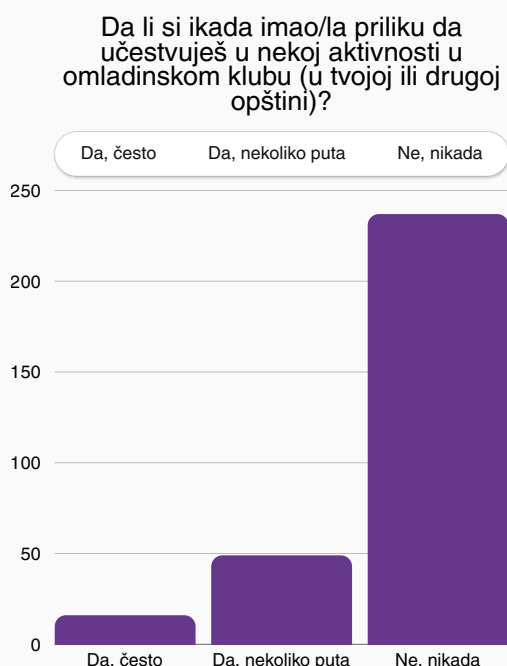
U istraživanju sprovedenom u Beranama učestvovalo je ukupno 302 srednjoškolaca, čime je obuhvaćen reprezentativan presjek učenika iz više razreda lokalnih srednjih škola. Uzorak je rodno uravnotežen, sa 55% ispitanica i 45% ispitanika, što omogućava pouzdan uvid u stavove oba pola. Većina učesnika ima između 15 i 17 godina, što je starosna grupa koja čini okosnicu budućih korisnika omladinskog kluba. Ovi podaci potvrđuju da su ispitanici upravo ona ciljna populacija koja bi, u praksi, najviše koristila omladinski prostor: mladi koji su još u školskom sistemu, ali tragaju za sadržajima van nastavnog okvira.

Kada je riječ o informisanosti mladih u Beranama o omladinskim klubovima, rezultati pokazuju da više od tri četvrtine ispitanika (77,9%) ne posjeduje jasno razumijevanje pojma omladinskog kluba. Tačnije, 45,7% ispitanika je čulo za koncept, ali nije sigurno šta on tačno podrazumijeva, dok 22,2% uopšte ne zna šta je omladinski klub. Samo 32,1% mladih iz Berana izjavljuje da tačno zna značenje ovog pojma. Ovakvi podaci ukazuju na to da je neophodno sprovesti kampanje informisanja i promocije kako bi se mladi bolje upoznali sa svrhom, aktivnostima i mogućnostima koje omladinski klubovi nude.

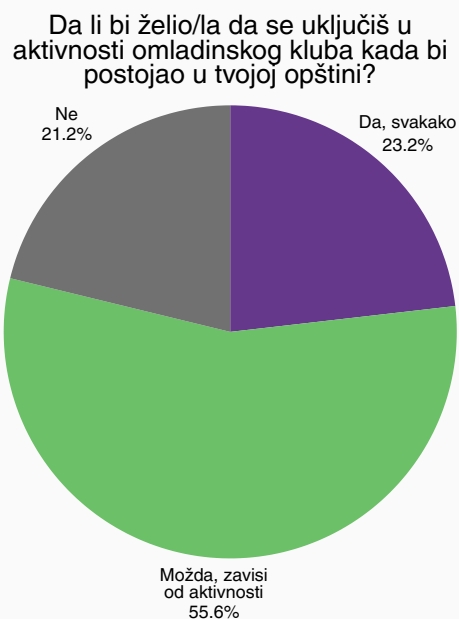

Iskustvo mladih iz Berana sa omladinskim aktivnostima je vrlo ograničeno — čak 78,5% ispitanika nikada nije učestvovalo ni u jednoj aktivnosti omladinskog kluba, dok je svega 15% imalo to iskustvo nekoliko puta, a samo manje od 5% često. Ovaj nalaz potvrđuje da nepostojanje omladinskih servisa u opštini direktno utiče na mogućnosti mladih da budu uključeni u vanškolske i razvojne programe, a time da razvijaju vještine koje ih čine kompetentnim u svakoj životnoj sferi, čime su u stavljeni u nepravedan položaj u odnosu na vršnjake u gradovima koji imaju razvijene omladinske servise.

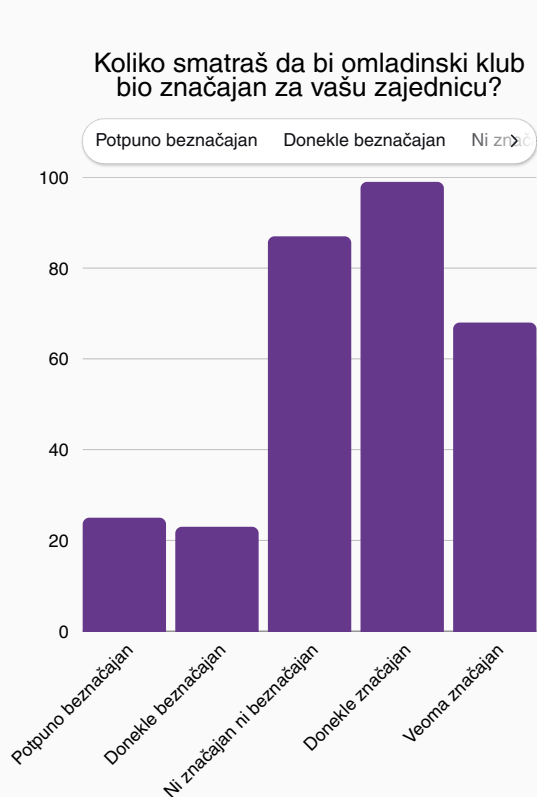

ispitanika nikada nije učestvovalo u nekoj aktivnosti u omladinskom klubu.

Podaci pokazuju da među mladima u Beranama postoji jasan potencijal za uključivanje u aktivnosti omladinskog kluba, ali i da motivacija u velikoj mjeri zavisi od vrste sadržaja koji bi im bio ponuđen. Više od polovine ispitanika (55,6%) izjavilo je da bi učestvovalo u aktivnostima omladinskog kluba ukoliko bi one bile zanimljive i relevantne za njihove potrebe, dok bi dodatnih 23,2% to učinilo bez razmišljanja, što znači da gotovo četiri od pet mladih vidi sebe u takvom prostoru. Samo 21,2% ispitanika ne bi bilo zainteresovano za učešće. Ovaj nalaz naglašava važnost programskog planiranja i potrebu da omladinski klub ponudi raznovrsne, dinamične i participativne aktivnosti, koje će istovremeno privući i zadržati mlade različitih interesovanja i profila.

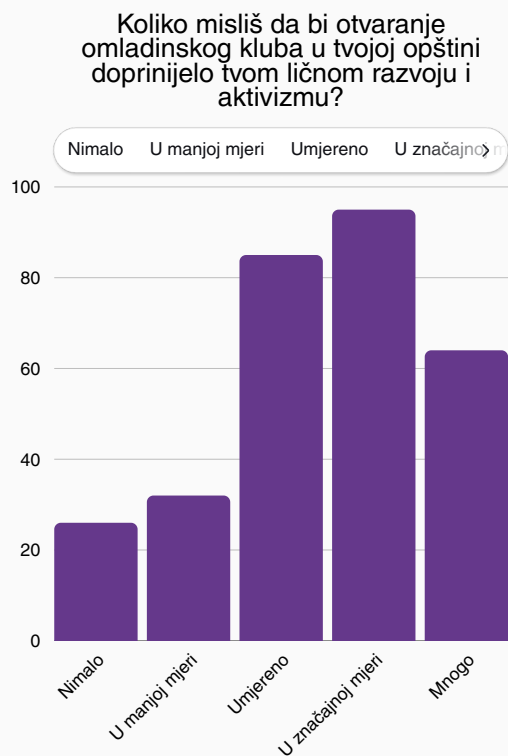

Mladi iz Berana prepoznaju potencijal omladinskog kluba kao važnog resursa za zajednicu i lični razvoj. Prosječna ocjena značaja kluba za zajednicu iznosi 3.54/5, dok je njegov doprinos ličnom razvoju i aktivizmu ocijenjen sa 3.46/5, što ukazuje da bi omladinski klub imao umjereno jak, ali stabilan uticaj na kvalitet života i angažovanost mladih u lokalnoj sredini.

3.54/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio donekle značajan za njihovu zajednicu.

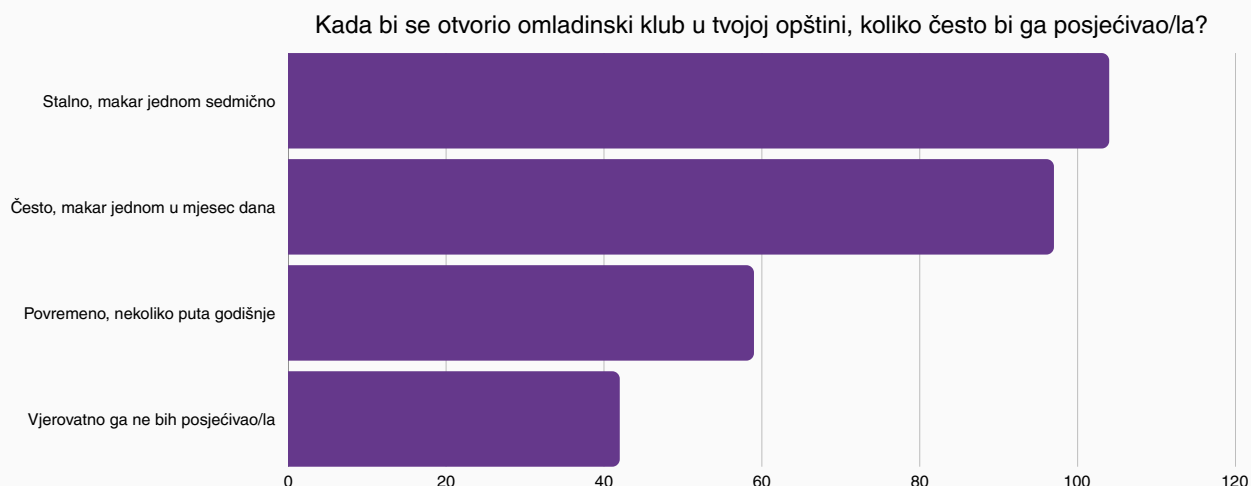

3.46/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereno značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

Rezultati iz Berana jasno pokazuju da bi omladinski klub imao visok stepen iskorišćenosti ukoliko bi bio otvoren u toj opštini. Najveći broj ispitanika izjavio je da bi klub posjećivao stalno—makar jednom sedmično (104), dok je znatan broj njih naveo da bi dolazio redovno, barem jednom mjesečno (97). Manji dio mladih (42, odnosno 13.9%) izjasnio se da vjerovatno ne bi dolazio u omladinski klub, što je očekivano s obzirom na različite interese i obaveze srednjoškolaca.

Ove brojke jasno pokazuju da postoji konkretna i mjerljiva potražnja za omladinskim prostorom, te da bi otvaranje kluba imalo direktan i vidljiv efekat na angažovanost mladih. Klub ne bi bio simboličan projekat, već živo mjesto okupljanja koje bi mladima pružalo osjećaj pripadnosti i mogućnost aktivnog učešća u zajednici.

U okviru pitanja o vrstama aktivnosti koje bi željeli da se nude u omladinskom klubu, ispitanici iz Berana pokazali su raznovrsna interesovanja, pri čemu su mogli da označe više opcija. Njihovi odgovori ukazuju da mladi prvenstveno traže mjesto za druženje, igru i rekreaciju, ali i prostor u kojem mogu da razvijaju kreativnost i učestvuju u kulturnim događajima.

Najviše ispitanika izdvojilo je društvene igre i druženje (155) i sportske i rekreativne aktivnosti (143), što pokazuje da mladi omladinski klub prvenstveno vide kao prostor opuštanja i socijalne interakcije. Istovremeno, značajan broj je pokazao interesovanje za kreativne radionice (94) i kulturne aktivnosti (88), što ukazuje da bi klub mogao postati i lokalni centar kulturnog života mladih.

Neformalno obrazovanje (76) i volontiranje i građanski aktivizam (75) ostaju važni, iako manje zastupljeni segmenti, dok interesovanje za nauku i inovacije (1), koju je ispitanik samoinicijativno dodao među opcije, otvara prostor za nove, modernije pristupe koji bi te teme učinili privlačnijim.

Ispitanici iz Berana su, birajući oblasti koje bi im bile najzanimljivije kao teme edukacija i radionica u omladinskom klubu (uz mogućnost više odgovora), pokazali da ih najviše privlače teme sporta, zdravih stilova života (158) i mentalnog zdravlja i ličnog razvoja (103). Ovakav rezultat potvrđuje da mladi prepoznaju značaj fizičkog i psihološkog blagostanja i da omladinski klub vide kao prostor koji bi trebalo da doprinese očuvanju zdravih navika i emocionalne stabilnosti.

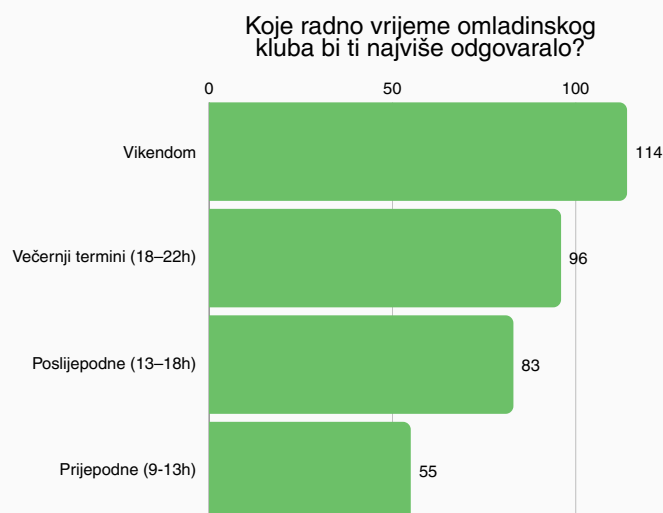
U nastavku, mladi izražavaju interesovanje za kulturu i umjetnost (75), učenje stranih jezika (58) i zapošljavanje i preduzetništvo (51), što ukazuje na balans između kreativnog izražavanja i praktičnih znanja koja olakšavaju zapošljivost. Teme poput digitalnih vještina (46), omladinske politike i aktivizma (45) te društvenog angažmana i ljudskih prava (45) pokazuju prisustvo svijesti o društvenim pitanjima, iako su one u manjoj mjeri prioritetne. Ekologija i održivi razvoj (32) nalazi se na dnu liste, što sugerise da bi budući programi mogli da više insistiraju na približavanju ovih tema mladima kroz praktične i svakodnevne aktivnosti.

Pitanje o radnom vremenu omladinskog kluba imalo je za cilj da otkrije kada bi mladi najradije provodili vrijeme u klubu, ukoliko bi on postojao u njihovoj opštini. Ispitanicima je bila data mogućnost da izaberu više termina koji im odgovaraju, čime se dobija realnija slika o periodima u kojima bi se u klubu okupljao najveći broj mladih.

Rezultati iz Berana pokazuju da bi klub bio najposjećeniji vikendom (114 ispitanika) i u večernjim terminima (18–22h) (96 ispitanika), što odražava želju mladih da klub vide kao prostor za druženje i opuštanje nakon školskih obaveza. Poslijepodnevni termini (13–18h) su takođe prepoznati kao pogodni (83 ispitanika), dok su prijepodnevni termini (9–13h), očekivano, najmanje popularni (55).

Ovi nalazi sugerisu da bi omladinski klub u Beranama trebalo da funkcioniše u fleksibilnom rasporedu, s fiksnim i varijabilnim dijelom radnog vremena, gdje bi fokus bio na večernjim časovima i vikendima, kada su mladi najspremniji da učestvuju u aktivnostima.

Kada su upitani o konkretnim aktivnostima koje žele da vide u Omladinskom klubu, mladi iz Berana su podijelili brojne ideje o raznovrsnim aktivnostima koje kombinuju zabavu, edukaciju i društvenu angažovanost. Posebno ih zanimaju sportske aktivnosti poput fudbala, košarke i skijanja, u vidu turnira i treninga, ali i radionice i edukacije, primarno vezane za psihologiju, mentalno zdravlje i samopouzdanje.

Pored toga, žele debate, prilike da jačaju svoje građansko i političko obrazovanje, druženja, igranje društvenih igara, humanitarne akcije, pomaganje vršnjacima, kao i kreativne sadržaje poput slikanja, pisanja, crtanja i skečeva na raznovrsne teme.

Kada je riječ o lokaciji, mladi su samoinicijativno mogli da daju prijedlog za lokaciju koju smatraju najpovoljnijom za Omladinski klub. Generalni sentiment je da bi Omladinski klub trebalo da bude na pristupačnom i vidljivom mjestu, kako bi svi mladi znali gdje se on nalazi i mogli da mu pristupe. U tom duhu, najčešći prijedlozi tiču se centra grada, glavne ulice i prostora povezanim sa sportskim sadržajima poput sportske hale ili gradskog stadiona.

Dio mladih smatra da Omladinski klub treba da bude u školi, pa prijedlozi uključuju Gimnaziju „Panto Mališić“ i Srednju stručnu školu, dok dio mladih naglašava da Omladinski klub mora biti van obrazovnih ustanova, kako bi se napravila jasna diferencijacija u odnosu na školske aktivnosti i aktivnosti Omladinskog kluba. Kao dodatne predloge navode Dom penzionera, Gradsku biblioteku, hotel „Berane“, zgradu Opštine, Centar za kulturu, kao i naselja Rudeš, Talum, Novo naselje i Budimlje, a žele i omladinski klub u Andrijevici.

Ispitanici i ispitanice su imali mogućnost i da ostave poruke za donosiocje odluka, a koje se tiču otvaranja omladinskog kluba u njihovoj opštini. Mladi su ovaj prostor najčešće iskoristili da upute apel za otvaranje Omladinskog kluba, izraze zahvalnost za pokrenutu inicijativu i podijele dodatne ideje u vezi sa njegovim funkcionisanjem.

Bilo bi značajno da otvorite Omladinski klub.

Otvorite Omladinski klub kako bismo radili nešto kreativno, svirali i družili se.

Otvorite minimum jedan Omladinski klub!

Otvaranje kluba bilo bi vrlo značajno za našu opštinu.

Otvaranje kluba bilo bi jako dobro, posebno za podsticanje mladih da se bave sportom i drugim aktivnostima važnim za razvoj omladine.

Treba da se otvori Omladinski klub!

Otvaranje Omladinskog kluba je odlična ideja, baš želim da se to desi!

Otvaranje kluba može imati veoma dobre posljedice po nas, pogotovo radionice o samopouzdanju.

U velikoj mjeri biste razvili znanje mladih otvaranjem kluba, podstakli nas da se aktiviramo.

Veoma sam zainteresovana, mislim da bi me posjećivanje Omladinskog kluba oplemenilo i veoma rado bih ga posjećivala.

Svaka čast na inicijativi!

Uvažite moje ideje i ideje mojih vršnjaka!

Veoma je važno da otvorite Omladinski klub.

Želim da otvorite Omladinski klub što prije možete.

Mnogo bih voljela da se klub otvori.

Preporuke

1 **Povećati informisanost mladih o ulozi i značaju omladinskih klubova**

S obzirom na to da većina mladih u Beranama ne zna tačno šta omladinski klub podrazumijeva, potrebno je sprovesti lokalne informativne kampanje kroz škole, društvene mreže i postojeće omladinske organizacije. Kroz konkretne primjere, poput aktivnosti u drugim gradovima, mladima bi se približilo šta klub predstavlja i koje mogućnosti nudi.

---

2 **Fokusirati programski sadržaj na sport, druženje i kreativnost**

Najčešće birane aktivnosti su društvene igre i druženje (155) i sportske aktivnosti (143), što ukazuje da mladi žele kombinaciju zabave i rekreacije. Klub bi trebalo da nudi stalne sportske i rekreativne sekcije uz povremene kreativne radionice i kulturne događaje, jer upravo ta kombinacija privlači najširi krug mladih.

---

3 **Uvesti programe posvećene mentalnom zdravlju i ličnom razvoju**

Tema mentalnog zdravlja i samopouzdanja među najtraženijima je u Beranama (103 odgovora), što pokazuje da postoji realna potreba za radionicama o emocionalnoj pismenosti, upravljanju stresom i podršci vršnjacima. Klub bi mogao da saraduje sa psiholozima, nastavnicima i lokalnim NVO-ima koji se bave mladima.

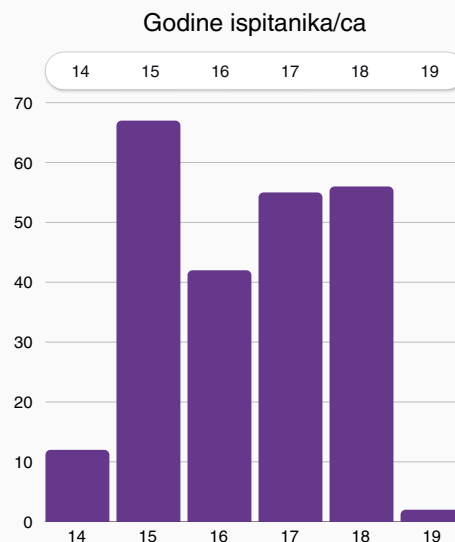
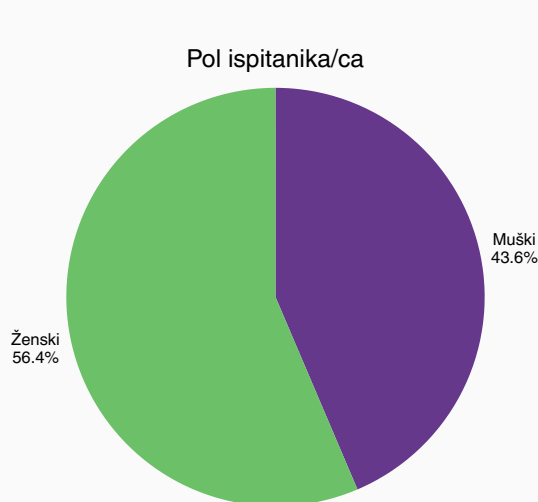
4 **Uvesti fleksibilan raspored rada radi postizanja maksimalnog učešća mladih**

Mladi su naveli da bi klub najčešće posjećivali vikendom (114) i u večernjim terminima (18–22h) (96), što zahtijeva fleksibilan raspored rada. Pored dijela fiksnog radnog vremena administracije, aktivnosti treba planirati u periodima kada mladi imaju najviše slobodnog vremena, kako bi se povećala redovna posjećenost i održala dugoročna motivacija za učešće. Na osnovu navedenog, predlaže se nadležnim institucijama da se radno vrijeme omladinskog kluba sastoji iz fiksnog i varijabilnog dijela: fiksni dio za radnog vremena za administraciju i redovne obaveze, dok bi varijabilni dio služio da se izađe u susret terminima u kojima bi mladi učestvovali u aktivnostima u skladu sa svojim interesovanjima, a zbog činjenice da mladi u različitim sedmicama imaju neujednačenu raspoloživost slobodnog vremena za omladinski aktivizam, volontiranje i neformalno obrazovanje.

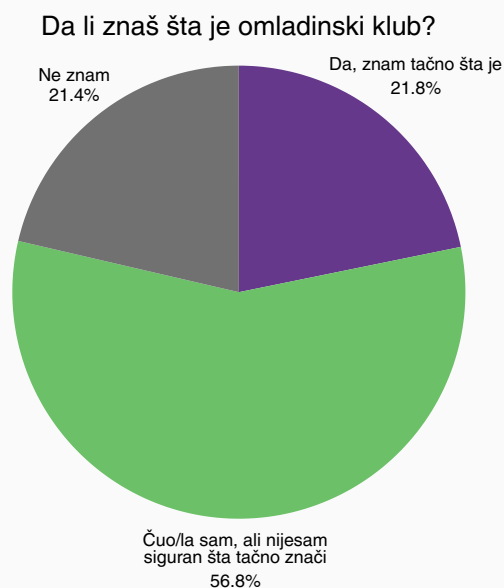

Nalazi i preporuke: Bijelo Polje

U istraživanju sprovedenom u Bijelom Polju učestvovalo je više ženskih (56,4%) nego muških ispitanika (43,6%), što je sličan obrazac kao i na nacionalnom nivou. Starosna struktura pokazuje da najveći broj ispitanika ima 15 godina, dok su ostale starosne grupe (16 i 17 godina) takođe dobro zastupljene, što daje ravnomjernu sliku srednjoškolske populacije. Ovakva raspodjela ukazuje da uzorak obuhvata mlade u periodu kada se najintenzivnije formiraju njihovi interesi, navike i potrebe za društvenim prostorom i aktivnostima, upravo one na koje omladinski klub može najviše uticati.

U Bijelom Polju, više od polovine mladih (56,8%) izjavilo je da je čulo za omladinski klub, ali nije sigurno šta tačno taj pojam znači, dok 21,4% uopšte ne zna šta je omladinski klub. Samo 21,8% ispitanika tačno zna o čemu se radi, što znači da čak 78,2% mladih nema jasno razumijevanje funkcije omladinskog kluba. Ovi podaci ukazuju na to da bi prije samog otvaranja kluba bilo neophodno sprovesti kampanju informisanja i približavanja koncepta omladinskog rada, kako bi mladi prepoznali klub kao prostor koji je namijenjen upravo njima.

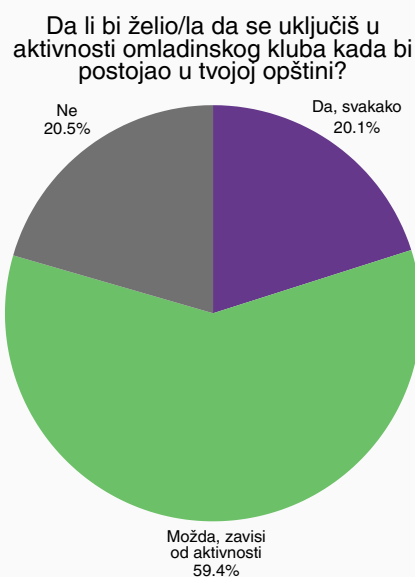

Čak 84,2% mladih iz Bijelog Polja nikada nije učestvovalo ni u jednoj aktivnosti omladinskog kluba, a tek 5,6% mladih često učestvuje u takvim aktivnostima, što jasno pokazuje da su mladi iz ove opštine gotovo potpuno van dometa omladinskih servisa. Ovaj nalaz dodatno potvrđuje potrebu za uspostavljanjem omladinskog kluba kao pristupačnog prostora za mlade i njihov razvoj.

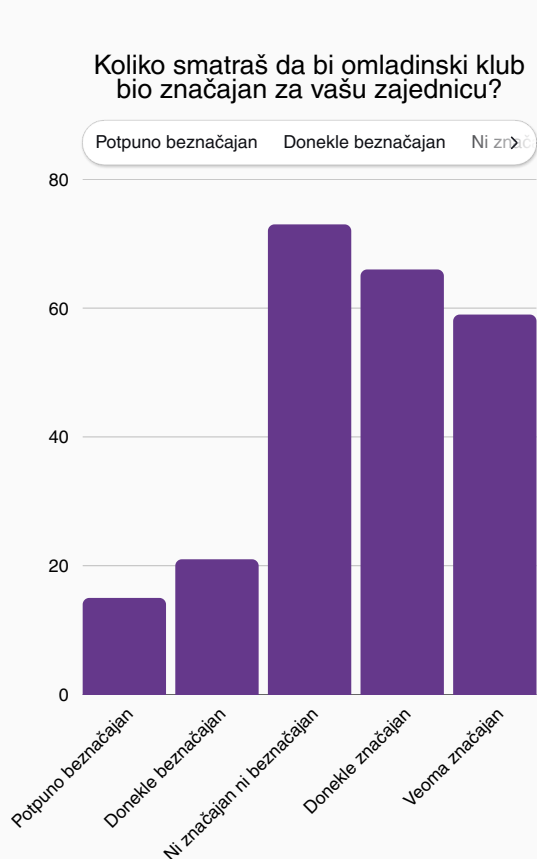
Rezultati pokazuju da bi se većina mladih iz Bijelog Polja potencijalno uključila u aktivnosti omladinskog kluba – 58,4% bi učestvovalo „zavisno od aktivnosti“, dok 20,1% navodi da bi se „svakako“ uključilo. Samo 20,5% ispitanika ne pokazuje interesovanje.

Ovakva struktura odgovora ukazuje da su mladi otvoreni prema konceptu omladinskog kluba, ali da je ključni izazov kreirati program koji će biti dovoljno raznovrstan i relevantan da privuče i zadrži njihovo učešće.

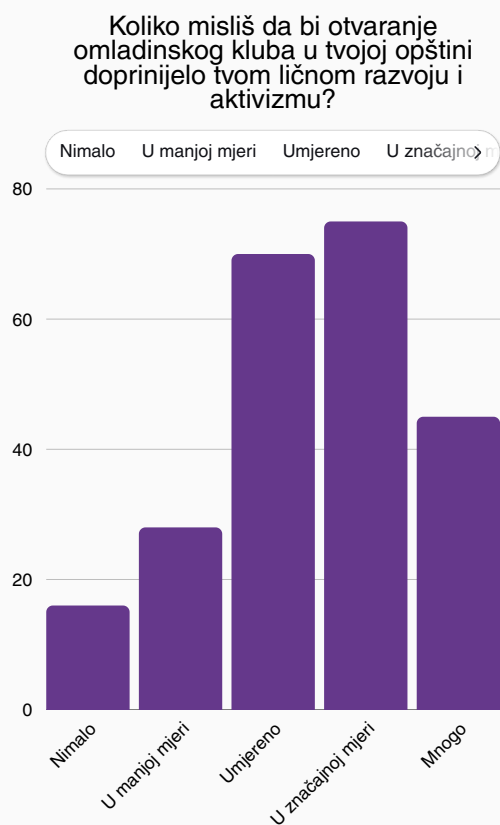
Mladi iz Bijelog Polja procjenjuju da bi omladinski klub bio umjereno značajan i za zajednicu (3.57/5) i za njihov lični razvoj i aktivizam (3.45/5). Ovi nalazi ukazuju da postoji jasna svijest o važnosti postojanja prostora namijenjenog mladima, koji bi doprinio većoj društvenoj povezanosti, razvoju vještina i osjećaju pripadnosti zajednici.

Uprkos ograničenom iskustvu sa omladinskim servisima, mladi prepoznaju klub kao mogućnost za lični rast i afirmaciju, što govori o njegovom potencijalu da postane važan resurs lokalne zajednice.

3.57/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio donekle značajan za njihovu zajednicu.

3.45/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereno značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

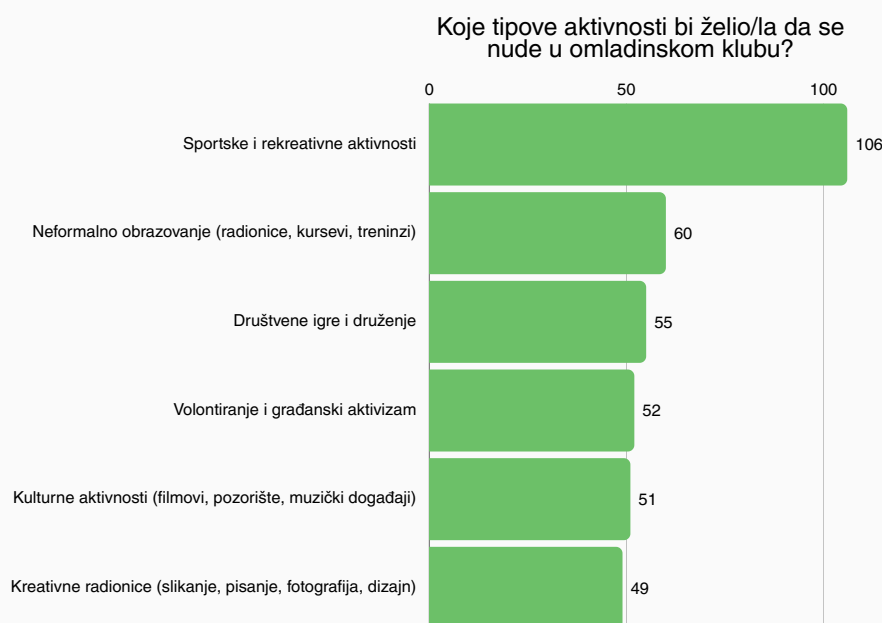
Mladi bi ga najčešće posjećivali mjesečno ili sedmično, što ukazuje na izraženu potrebu za mjestom koje bi nudilo kontinuitet aktivnosti i prostor za druženje, edukaciju i razvoj. S obzirom da bi čak dvije trećine ispitanika dolazilo na aktivnosti Omladinskog kluba Bijelo Polje makar jednom sedmično, omladinski klub bi imao stabilnu bazu posjetilaca i učesnika u aktivnostima .

Mladi iz Bijelog Polja pokazali su izrazitu potrebu za raznovrsnim sadržajima koji spajaju fizičku aktivnost, obrazovanje i kreativno izražavanje.

Najveće interesovanje iskazano je za sportske i rekreativne aktivnosti (108 odgovora), što ukazuje da mladi prepoznaju važnost fizičke spremnosti i zdravih stilova života kao dijela svog ličnog razvoja. Istovremeno, visoka zainteresovanost za neformalno obrazovanje (80), društvene igre i druženje (55), kao i za volontiranje i građanski aktivizam (52) govori da mladi žele balans između zabavnog i edukativnog: prostor koji podstiče i zajedništvo i učenje.

Značajno je i interesovanje za kulturne aktivnosti i kreativne radionice, koje ukazuje na želju mladih da kroz umjetnost, film, pisanje i dizajn pronađu način da izraze sebe i doprinesu lokalnoj zajednici. Sve ovo potvrđuje da omladinski klub u Bijelom Polju treba da bude dinamičan prostor koji povezuje tijelo, um i zajednicu: mjesto koje inspiriše mlade da se razvijaju, sarađuju i preuzimaju aktivnu ulogu u društvu.

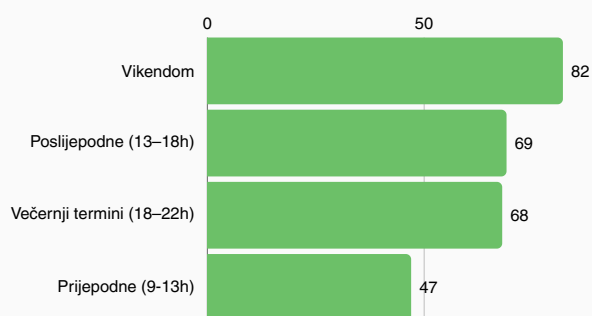
Koje oblasti bi te najviše zanimale kao tema edukacija i radionica u omladinskom klubu?

Ispitanici iz Bijelog Polja pokazali su najveće interesovanje za sportske i rekreativne aktivnosti. Pored toga, zapaženo je interesovanje i za neformalno obrazovanje kroz radionice, kurseve i treninge, dok su društvene igre, volontiranje i kulturne aktivnosti prepoznate kao značajni oblici okupljanja i ličnog razvoja. Manje, ali i dalje prisutno interesovanje, pokazano je za kreativne radionice poput slikanja, fotografije i dizajna — što ukazuje da bi raznovrsna ponuda bila ključna za privlačenje različitih profila mladih.

Ispitanicima iz Bijelog Polja najviše bi odgovaralo da omladinski klub bude otvoren vikendom, a zatim u poslijepodnevnom (13–18h) i večernjim terminima (18–22h). Ovi nalazi sugerišu da bi klub trebalo da bude dostupan i van fiksnog radnog vremena, te da bi varijabilni dio radnog vremena mogao da se uskladi sa obavezama mladih radi optimizacije njihovog učešća u aktivnostima kluba.

Koje radno vrijeme omladinskog kluba bi ti najviše odgovaralo?

Kada su upitani o aktivnostima koje bi željeli da budu dio ponude Omladinskog kluba, mladi iz Bijelog Polja pokazali su interesovanje za širok spektar sadržaja koji povezuju rekreaciju, neformalno obrazovanje i društveni angažman. Najviše ih privlače sportske aktivnosti, kroz koje žele da unaprijede zdravlje i zajedništvo, poput fudbala, košarke, boksa, odbojke i planinarenja. Pored toga, mladi akcentuju potrebu za mentalnom higijenom kroz psihološke radionice o mentalnom zdravlju i grupe podrške. Izrazito su popularne i kulturno-umjetničke aktivnosti, pa mladi predlažu organizovanje muzičkih večeri, predstava, fotografskih izložbi, slikarskih radionica i kurseva kreativnog pisanja, kao i filmskih večeri. Istaknuto je veliko interesovanje za neformalno obrazovanje o ličnom razvoju, konkretnim digitalnim alatima i IT programima i preduzetništvu. Mladi su izrazili i želju za aktivnim učešćem u volonterskim i građanskim inicijativama, kroz koje bi mogli doprinosti zajednici, te za organizovanjem druženja, karaoke večeri i društvenih igara koje podstiču međusobno povezivanje i opuštanje.

Kada je riječ o lokaciji, mladi iz Bijelog Polja ponudili su niz konkretnih prijedloga gdje bi, po njihovom mišljenju, trebalo da se nalazi Omladinski klub. Većina smatra da bi klub trebalo da bude u centru grada, na pristupačnom i vidljivom mjestu koje bi bilo lako dostupno svim mladima. Često se pominju Nikoljac, Centar za kulturu i sportska hala, kao prostori koji već okupljaju mlade i imaju odgovarajuću infrastrukturu. Dio ispitanika smatra da bi klub mogao biti u blizini škole ili u samim školama, poput Gimnazije, kako bi bio dostupan što većem broju mladih. Kao dodatne lokacije, mladi navode Sutivan, Crveni krst, Strojtanicu, Loznice, Rasovo, Rakonje i Prušku, što pokazuje želju da Omladinski klub bude ravnomjerno dostupan i mladima iz prigradskih i seoskih područja.

Ispitanici i ispitanice su imali mogućnost i da ostave poruke za donosioce odluka, a koje se tiču otvaranja omladinskog kluba u njihovoj opštini. Mladi su ovaj prostor najčešće iskoristili da upute apel za otvaranje Omladinskog kluba, izraze zahvalnost za pokrenutu inicijativu i podijele utiske o tome koje pozitivne efekte bi otvaranje Omladinskog kluba imalo na omladinsku populaciju u Bijelom Polju.

“
Bilo bi mi baš drago da se klub napravi u mojoj opštini.
”

“
Mislim da bi otvaranje Omladinskog kluba bilo jako značajno i inovativno.
”

“
Super ideja.
”

“
Mislim da bi moglo da podstakne mlade stvaraoce u raznim poljima iz našeg grada.
”

“
Otvorite Omladinski klub!
”

“
Smatram da bi Omladinski klub u našoj opštini doprinio velikom poboljšanju omladine, posebno u psihičkom razvoju i motivaciji.
”

“
Samo naprijed!
”

“
Otvorite Omladinski klub što prije.
”

“
Omladinski klub bi nam služio kao oslonac u ostvarivanju ciljeva i zajedničkih ideja za opšte dobro.
”

Preporuke

1 **Povećati nivo informisanosti o omladinskim klubovima.**

Više od polovine ispitanika (56.8%) čulo je za pojam omladinskog kluba, ali nije sigurno šta on podrazumijeva. Potrebno je sprovesti ciljane informativne kampanje u školama i lokalnim medijima, kako bi se pojasnila svrha i mogućnosti omladinskog kluba.

---

2 **Uspostaviti programe fokusirane na lični razvoj i zdravlje.**

Mladi iz Bijelog Polja najviše interesovanja pokazuju za teme sporta, zdravih stilova života i mentalnog zdravlja, pa bi klub trebalo pozicionirati kao centar za promociju fizičke aktivnosti, edukacije o mentalnom zdravlju i prevenciju stresa.

---

3 **Uvesti fleksibilan raspored rada radi postizanja maksimalnog učešća mladih**

Najviše ispitanika bi klub posjećivalo vikendom i u večernjim terminima, što ukazuje da aktivnosti treba planirati u periodima kada mladi imaju najviše slobodnog vremena.

Na osnovu navedenog, predlaže se nadležnim institucijama da se radno vrijeme omladinskog kluba sastoji iz fiksnog i varijabilnog dijela: fiksni dio za radnog vremena za administraciju i redovne obaveze, dok bi varijabilni dio služio da se izađe u susret terminima u kojima bi mladi učestvovali u aktivnostima u skladu sa svojim interesovanjima, a zbog činjenice da mladi u različitim sedmicama imaju neujednačenu raspoloživost slobodnog vremena za omladinski aktivizam, volontiranje i neformalno obrazovanje.

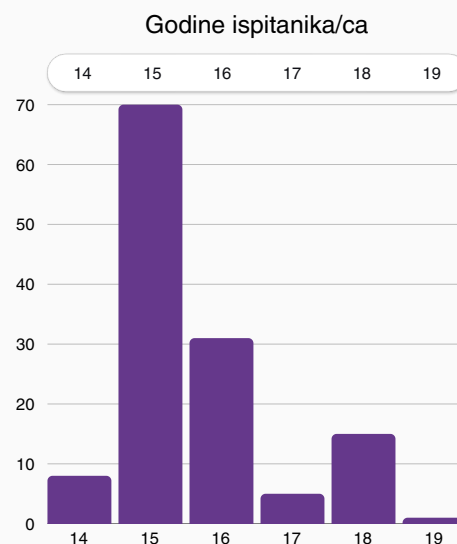
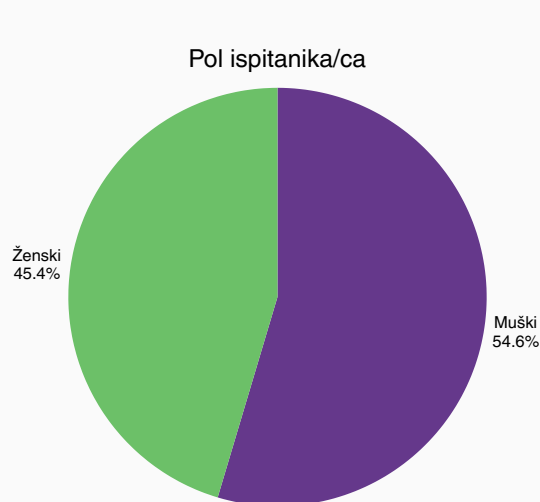
4 **Podstaci aktivno učešće mladih u kreiranju programa.**

Više od polovine ispitanika (59.4%) bi učestvovalo u aktivnostima "ako su zanimljive". To sugerise potrebu za participativnim pristupom, odnosno uključivanjem mladih u planiranje sadržaja i odlučivanje o aktivnostima kluba.

Nalazi i preporuke: Herceg Novi

u Herceg Novom uzorak čine 54.6% mladića i 45.4% djevojaka, dok je većina ispitanika u dobi od 15 godina, što ukazuje da su istraživanjem uglavnom obuhvaćeni srednjoškolci mlađih razreda. Ova struktura uzorka važna je jer pokazuje da percepcije omladinskog kluba dolaze od generacije koja bi potencijalno najviše koristila njegove aktivnosti, ali i da je uzorak blago rodno neuravnotežen u korist mladića kada se upoređi sa podacima MONSTAT-a.

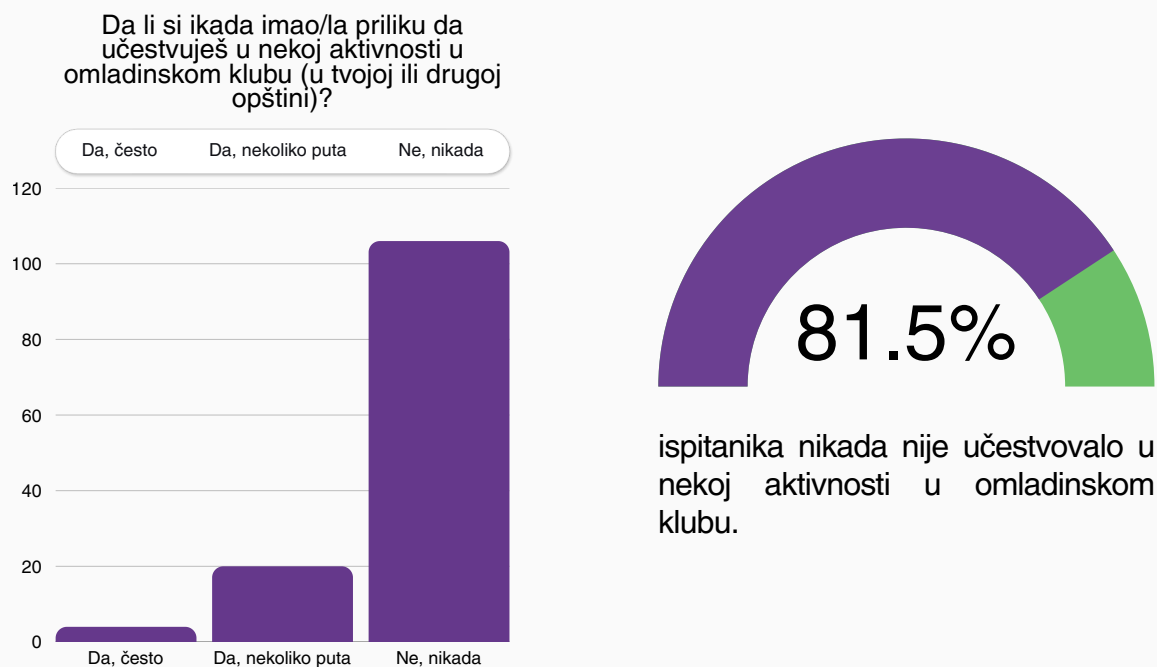

Gotovo polovina ispitanika iz Herceg Novog (47.7%) čula je za pojam omladinskog kluba, ali nije sigurna šta on tačno podrazumijeva, dok 28.5% mladih uopšte ne zna o čemu je riječ.

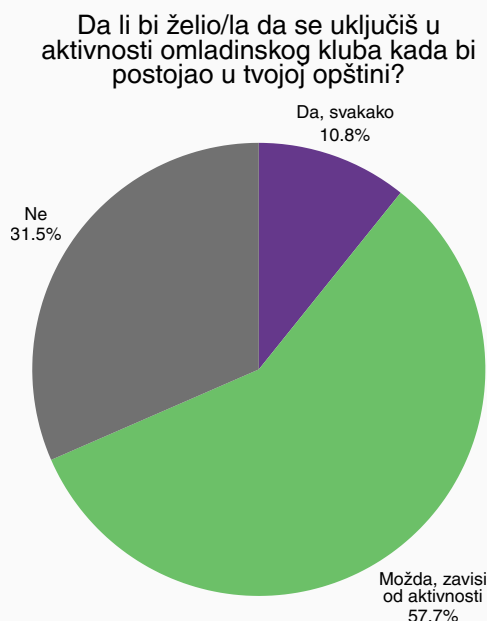
Samo 23.8% ispitanika precizno zna šta je omladinski klub, što ukazuje na ograničenu lokalnu prepoznatljivost ovog koncepta i potrebu za informativnim kampanjama kojima bi se mladima objasnila svrha i uloga omladinskih prostora u zajednici.

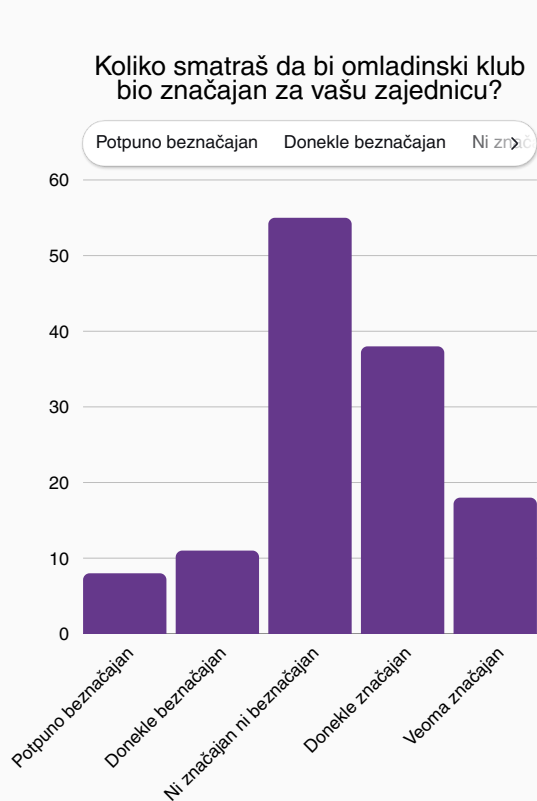
U Herceg Novom, čak 81.5% ispitanika nikada nije učestvovalo ni u jednoj aktivnosti omladinskog kluba, dok je svega 24 ispitanika imalo takvo iskustvo. Ovaj nalaz potvrđuje da lokalna omladinska scena mladima nije dovoljno dostupna ni vidljiva, te da bi pokretanje omladinskog kluba u ovoj opštini predstavljalo prvu sistemsku priliku za njihovo uključivanje i aktivaciju.

U Herceg Novom, većina ispitanika (57.7%) navodi da bi se možda uključila u aktivnosti omladinskog kluba, u zavisnosti od ponude, dok trećina (31.5%) izražava nezainteresovanost. Ovakav odnos upućuje na latentnu apatiju mladih, koja, međutim, ne proizilazi iz stvarnog nedostatka volje, već iz dugoročnog odsustva prilika da se uključe u sadržaje prilagođene njihovim interesovanjima.

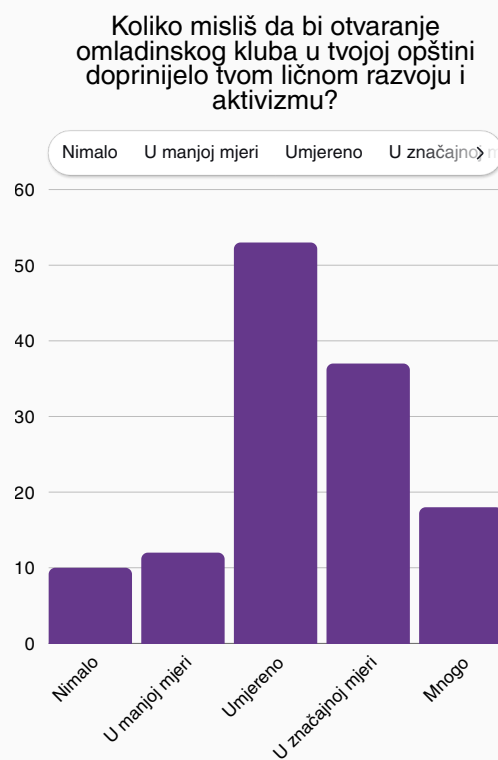

Ispitanici iz Herceg Novog procjenjuju da bi omladinski klub imao umjerenu važnost i za zajednicu (3.36/5) i za njihov lični razvoj i aktivizam (3.32/5). Ovakvi rezultati ukazuju na to da mladi prepoznaju potencijal omladinskog prostora, ali još uvijek bez jasne predstave o njegovim mogućnostima, što naglašava potrebu za informativnim i promotivnim kampanjama koje bi im približile koncept i konkretne koristi omladinskog kluba. Takođe, i ova varijabla pokazuje veću apatiju u odnosu na mlade iz ostalih gradova u kojima ne postoji aktivan Omladinski klub.

3.36/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio donekle značajan za njihovu zajednicu.

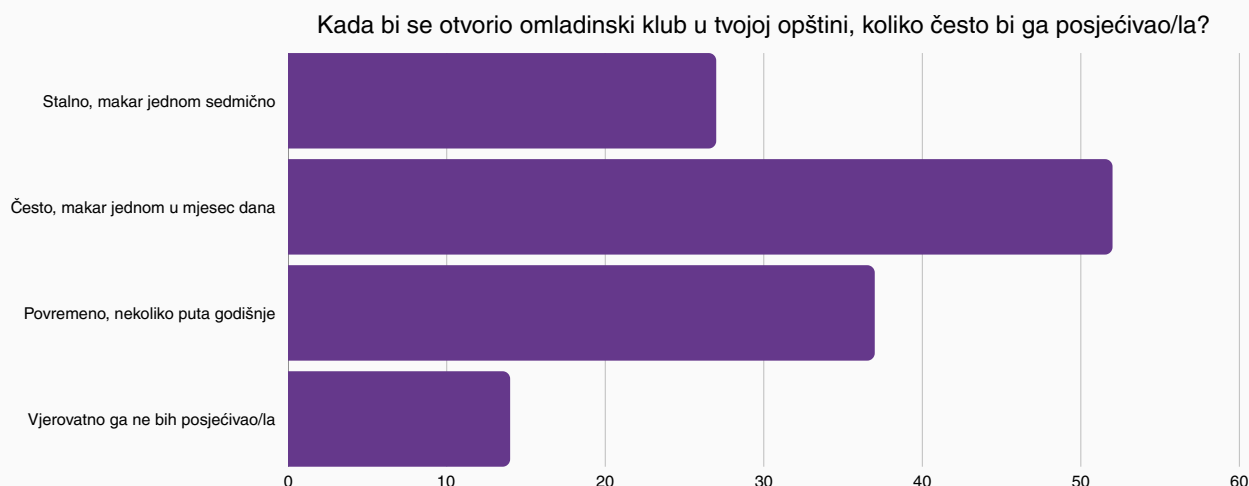

3.32/5

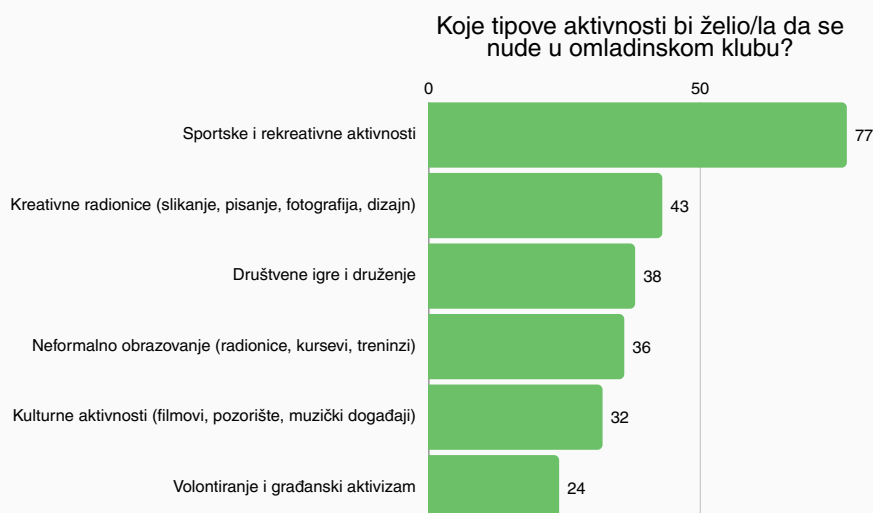
ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereno značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

Ako bi se u Herceg Novom otvorio omladinski klub, preko 60 posto anketiranih mladih bi učestvovalo u aktivnostima Kluba makar jednom mječno, dok bi svaka peta osoba želela da makar jednom nedjeljno učestvuje u aktivnostima Omladinskog kluba Herceg Novi.

Ovakva projekcija pokazuje da bi čak i uz umjerenu aktivnost mladih, prostor imao stalan priliv korisnika, dok bi u optimalnim uslovima mogao postati jedno od najposjećenijih mjesta okupljanja mladih u gradu.

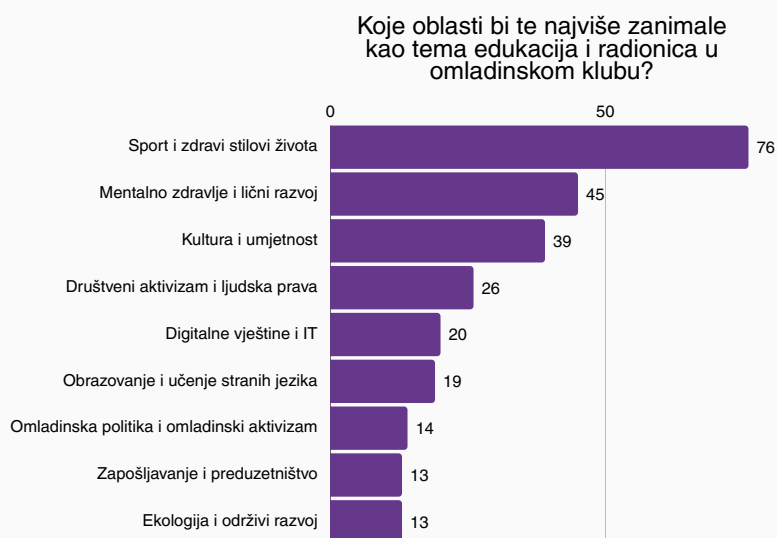

Mladi u Herceg Novom pokazali su najveće interesovanje za sportske i rekreativne aktivnosti (77), dok se zatim izdvajaju kreativne radionice (43), društvene igre i druženje (38) i neformalno obrazovanje (36). Kulturne aktivnosti (32) i volontiranje (24) prate ovaj trend s manjim, ali stabilnim interesovanjem. S obzirom na to da su ispitanici mogli birati više opcija, ovi rezultati ukazuju da bi omladinski klub trebalo da kombinuje rekreativne, edukativne i društvene sadržaje, čime bi obuhvatio potrebe većine mladih u opštini.

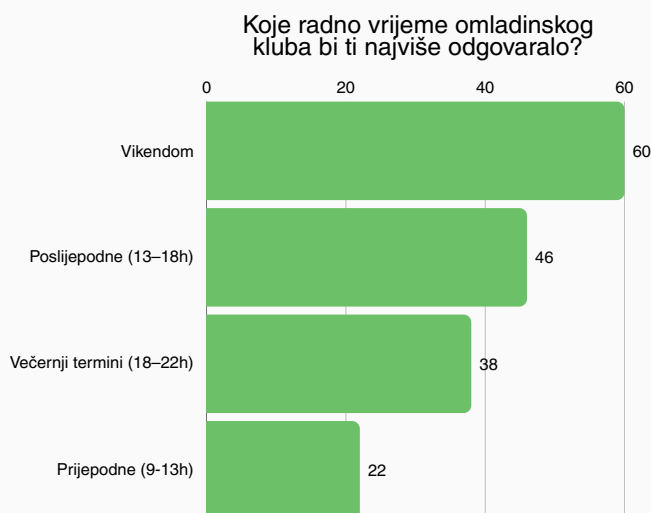

Najveće interesovanje mladih u Herceg Novom zabilježeno je za teme sporta i zdravih stilova života (78) i mentalnog zdravlja i ličnog razvoja (45). Značajan broj ispitanika pokazao je i interesovanje za kulturu i umjetnost (39), kao i za društveni aktivizam i ljudska prava (28). Ostale oblasti, poput digitalnih vještina, jezika, omladinske politike i ekologije, okupljaju manji broj zainteresovanih, ali upućuju na potrebu za širokim spektrom edukativnih sadržaja koji bi podržali razvoj različitih kompetencija i interesa mladih.

Ovi podaci sugerišu da bi program omladinskog kluba u Herceg Novom trebalo da kombinuje zdravlje, kreativnost i aktivizam kao tri centralne teme.

Mladi iz Herceg Novog najčešće bi posjećivali omladinski klub tokom vikenda (60) i u poslijepodnevnom satima (48), dok večernji termini (38) i prijepodnevi (22) privlače manji broj ispitanika. Budući da su mladi imali mogućnost da označe više termina, jasno je da bi vikend programi bili najposjećeniji. Stoga, preporučuje se razmotranje uvođenja fiksnog i varijabilnog dijela radnog vremena, kako bi se varijabilni dio uskladio sa školskim i drugim obavezama mladih ljudi, a u cilju njihovog intenzivnijeg učešća u radu Omladinskog kluba.

Kada su upitani o konkretnim aktivnostima koje žele da budu dio ponude Omladinskog kluba, mladi iz Herceg Novog su podijelili bogat spektar ideja koje povezuju sport, kreativnost, obrazovanje i društvenu angažovanost. Posebno su istakli interesovanje za sportske aktivnosti poput fudbala, košarke, stonog tenisa, badmintona, borilačkih sportova i streljaštva, koje vide kao priliku za rekreaciju, druženje i jačanje timskog duha. Pored sporta, mladi izražavaju želju za kreativnim sadržajima, uključujući crtanje, slikanje, dizajn, fotografiju, kinematografiju, umjetnost i vajanje, uz ideju da klub postane prostor koji podstiče stvaralaštvo i razmjenu ideja.

Značajan broj ispitanika pominje i aktivizam i društvene igre i aktivnosti, kao i tematske radionice posvećene psihologiji, seksualnom obrazovanju, karijernoj orijentaciji, muzičkim sadržajima, ljudskim pravima i razvijanju preduzetničkog znanja. Mladi bi željeli i da se Omladinski klub poveže sa međunarodnim prilikama kroz Erasmus razmjene, Work and Travel programe i slične inicijative. Dodatno, navode zanimljive prijedloge poput učenja turskog i drugih jezika, kluba čitalaca i drugih aktivnosti vezanih za knjige i filmove, što pokazuje široko interesovanje mladih.

Kada je riječ o lokaciji, mladi iz Herceg Novog su iznijeli različite i konkretne prijedloge o tome gdje bi, po njihovom mišljenju, trebalo da se nalazi Omladinski klub. Većina smatra da bi klub trebalo da bude na pristupačnom, centralnom i prepoznatljivom mjestu, kako bi bio lako dostupan svim mladima u opštini. Kao najčešći prijedlozi izdvajaju se centar grada, Igalo i Bijela, koje mladi vide kao živahne sredine sa dobrom infrastrukturom i mogućnostima za okupljanje i zajedničke aktivnosti. Pored toga, dio ispitanika smatra da bi klub mogao biti u blizini škole, kako bi mladima bilo jednostavno da mu pristupe nakon nastave, dok drugi ističu da je poželjno da se nalazi izvan obrazovnih ustanova, kako bi zadržao slobodniji, neformalni karakter i razliku u odnosu na školski prostor. U tom duhu su predlagali i druge lokacije u užem i širem području grada, poput Baošića, Meljina, Zelenike i Gradske biblioteke, ističući da je najvažnije da klub bude dostupan svim mladima iz Herceg Novog, Igala i Bijele, te da postane mjesto susreta, razmjene ideja i zajedničkog stvaranja.

Ispitanici i ispitanice su imali mogućnost i da ostave poruke za donosiocice odluka, a koje se tiču otvaranja omladinskog kluba u njihovoj opštini. Mladi su ovaj prostor najčešće iskoristili da upute apel za otvaranje Omladinskog kluba, naglase koliko je vidljivost Kluba važna, te ukažu na pozitivne posljedice koje bi otvaranje Omladinskog kluba imalo na mlade talente.

“
Kada se Klub osnuje, vrlo je važno da bude dobro promovisan.
”

“
Otvaranje Omladinskog kluba je odlična ideja, pogotovo za otkrivanje mladih talenata.
”

“
Voljela bih da u mom gradu postoji Omladinski klub.
”

“
Trebalo bi osnovati Omladinski klub u Herceg Novom.
”

Preporuke

1 **Otvoriti omladinski klub kao odgovor na rastuću apatiju mladih.**

Nedostatak prostora i sadržaja za mlade već pokazuje posljedice u vidu apatije: trećina ispitanika (31.5%) ne bi učestvovala u aktivnostima, dok čak 81.5% nikada nije imalo priliku da učestvuje u programima omladinskih klubova. Otvaranje kluba u Herceg Novom je neophodno kako bi se mladima obezbijedio stalni prostor za okupljanje, izražavanje i aktivno učešće u zajednici.

---

2 **Fokusirati programe na zdravlje, mentalni razvoj i životne vještine.**

Mladi Herceg Novog posebno su zainteresovani za sport i zdrave stilove života (78) i mentalno zdravlje i lični razvoj (45), što ukazuje da bi klub trebalo da kombinuje sportske, rekreativne i psihološko-edukativne aktivnosti, uz akcenat na zdravim navikama, samopouzdanju i međusobnoj podršci.

---

3 **Uvesti fleksibilan raspored rada radi postizanja maksimalnog učešća mladih**

Mladi u Herceg Novom najdostupniji i najmotivisaniji za aktivnosti tokom vikenda i u poslijepodnevnom satima.

Na osnovu navedenog, predlaže se nadležnim institucijama da se radno vrijeme omladinskog kluba sastoji iz fiksnog i varijabilnog dijela: fiksni dio za radnog vremena za administraciju i redovne obaveze, dok bi varijabilni dio služio da se izađe u susret terminima u kojima bi mladi učestvovali u aktivnostima u skladu sa svojim interesovanjima, a zbog činjenice da mladi u različitim sedmicama imaju neujednačenu raspoloživost slobodnog vremena za omladinski aktivizam, volontiranje i neformalno obrazovanje.

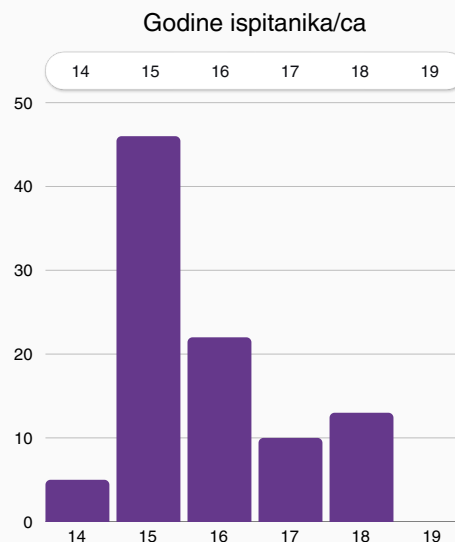
4 **Osnajiti vidljivost i komunikaciju kluba.**

Umjerene ocjene značaja (3.36/5 i 3.32/5) pokazuju da mladi razumiju važnost kluba, ali da ih treba dodatno informisati o njegovim mogućnostima. Preporučuje se pokretanje lokalne kampanje, kroz škole i društvene mreže, kako bi se povećala svijest o tome da je klub mjesto za svakog mladog čovjeka i ženu u Herceg Novom.

Nalazi i preporuke: Tivat

Istraživanje u Tivtu obuhvatilo je pretežno ženske ispitanice (64.6%), dok muškarci čine 35.4% uzorka. Najzastupljenija starosna grupa su petnaestogodišnjaci, što sugerira da je istraživanje najviše obuhvatilo mlade srednjoškolskog uzrasta, koji predstavljaju ključnu ciljnu grupu za planiranje omladinskih sadržaja. Većina ispitanika ima između 15 i 17 godina, što potvrđuje da Tivat ima aktivnu i demografski povoljnu bazu mladih koji bi mogli postati redovni korisnici omladinskog kluba.

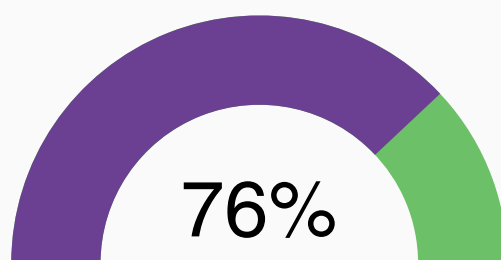
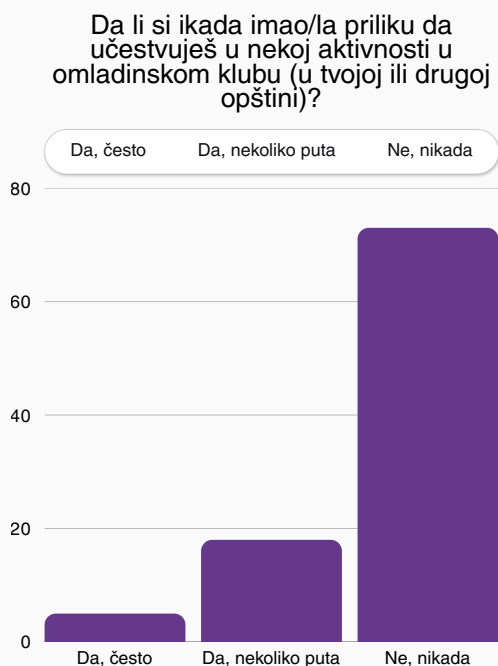

Rezultati pokazuju da više od polovine mladih u Tivtu (52.1%) jeste čulo za pojam omladinskog kluba, ali nije sigurno šta on tačno podrazumijeva. Samo 31.3% ispitanika zna tačno značenje, dok 16.7% navodi da nikada nije čulo za takav prostor. Ovi nalazi ukazuju na to da među mladima postoji latentno interesovanje, ali da je njihovo razumijevanje funkcije omladinskih klubova ograničeno. To otvara prostor za informativne i promotivne aktivnosti koje bi približile ideju omladinskog kluba – ne kao formalne institucije, već kao mjesta koje povezuje druženje, učenje i inicijativu.

Čak 76% mladih iz Tivta nikada nije učestvovalo ni u jednoj aktivnosti omladinskog kluba, dok ih je tek svaka četvrta mlada osoba imala makar neko iskustvo sa sličnim programima.

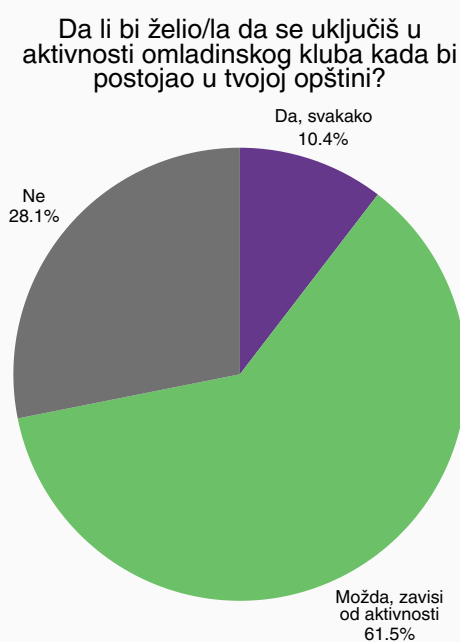
Ovaj nalaz potvrđuje da u Tivtu nedostatak prilika i prostora za angažovanje direktno utiče na nizak nivo uključenosti mladih. Ne radi se o nezainteresovanosti, već o tome da takve mogućnosti jednostavno ne postoje u njihovom neposrednom okruženju. Time se dodatno osnažuje potreba za otvaranjem omladinskog kluba u Tivtu – prostora koji bi prvi put omogućio mladima da učestvuju u sadržajima namijenjenim njima, da razvijaju inicijativu i osjećaj pripadnosti zajednici.

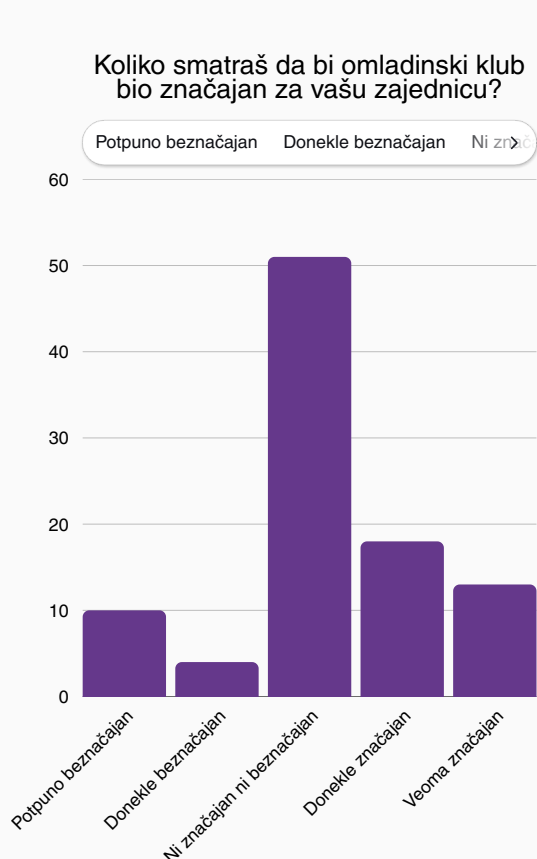
ispitanika nikada nije učestvovalo u nekoj aktivnosti u omladinskom klubu.

Više od dvije trećine mladih u Tivtu (71.9%) izrazilo je spremnost da se uključi u aktivnosti omladinskog kluba, ukoliko bi on postojao u njihovoj opštini. Ovaj podatak pokazuje da među mladima postoje potencijal i interesovanje, ali da su im potrebni atraktivni, sadržajno raznovrsni i dobro osmišljeni programi koji bi ih motivisali na učešće.

Značajan broj ispitanika, njih 28.1%, je naveo da ne bi učestvovalo. Ovaj udio može se tumačiti ne kao nezainteresovanost, već kao odraz trenutne apatije izazvane nedostatkom prilika i iskustva sa omladinskim prostorima. Drugim riječima, apatija u Tivtu je posljedica ograničenog pristupa, a ne stvarni nedostatak volje mladih da učestvuju u zajedničkim inicijativama.

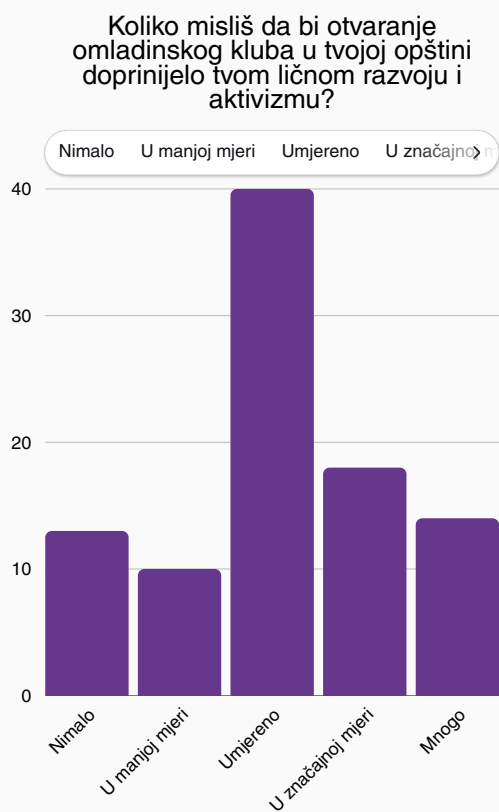

Rezultati iz Tivta ukazuju na izraženu apatiju i nisku percepciju značaja omladinskih klubova — najnižu među svim analiziranim opštinama. Prosječna ocjena da bi omladinski klub bio značajan za zajednicu iznosi svega 3.21/5, dok je procjena njegovog doprinosa ličnom razvoju i aktivizmu još niža — 3.11/5. Ovi podaci pokazuju da mladi u Tivtu ne prepoznaju dovoljno potencijal omladinskih prostora, ali to ne proizilazi iz nezainteresovanosti, već iz dugoročnog odsustva sličnih sadržaja i prilika. Takav rezultat signalizira potrebu da se omladinski klub u Tivtu ne posmatra samo kao prostor za aktivnosti, već kao strategijski alat za prevazilaženje društvene pasivnosti mladih.

3.21/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio ni značajan, ni beznačajan za njihovu zajednicu.

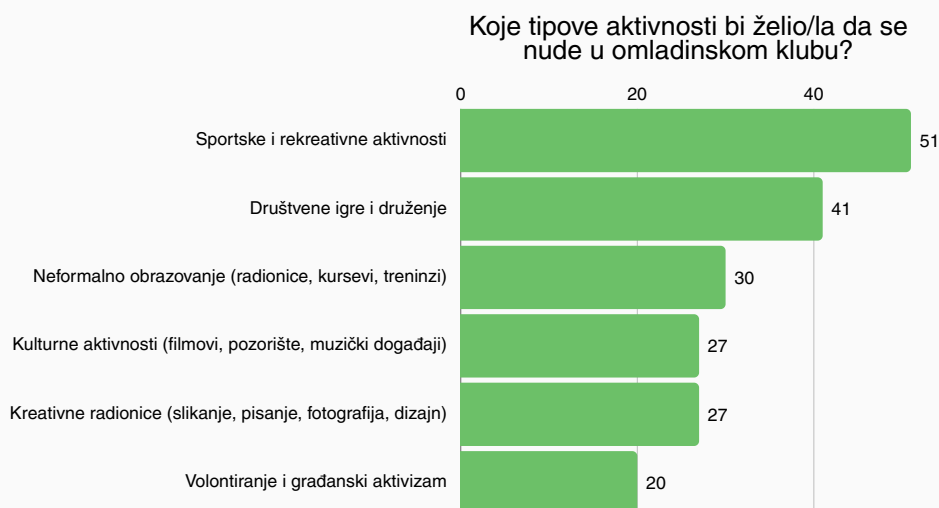
3.11/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereno značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

Podaci iz Tivta pokazuju da bi otvaranje omladinskog kluba imalo značajan potencijal posjećenosti, uprkos trenutno izraženoj apatiji među mladima. Prema rezultatima istraživanja, mladi bi klub najčešće posjećivali povremeno ili makar jednom mjesečno, dok bi manji broj njih dolazio svake sedmice. Ovaj raspon pokazuje da, iako postoji određeni stepen nezainteresovanosti, potencijal za uključivanje i okupljanje mladih je veoma visok.

Mladi u Tivtu najviše su zainteresovani za sportske i rekreativne aktivnosti (51), dok su društvene igre i druženje (41) takođe među najpoželjnijim sadržajima omladinskog kluba. Odmah nakon toga slijede radionice neformalnog obrazovanja (30) i kulturne te kreativne aktivnosti (po 27), što pokazuje da mladi žele prostor koji će spajati zabavu, edukaciju i kreativni izraz. Posebno je važno istaći da su ove preferencije konzistentne sa nacionalnim trendom — mladi u Tivtu traže sadržaje koji su dinamični, neformalni i društveno povezani, a manje ih privlače aktivnosti koje zahtijevaju izraženi aktivistički angažman, poput volontiranja. To sugeriše da bi omladinski klub u Tivtu trebalo da započne sa programima koji kombinuju rekreaciju i zajedničko druženje, a da kasnije kroz te aktivnosti postepeno gradi interesovanje za građanski aktivizam i društvenu odgovornost.

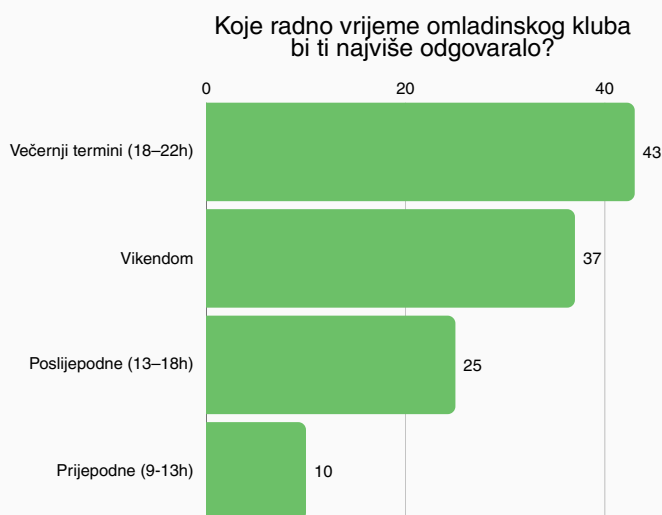
Kada je riječ o edukativnim temama i radionicama koje bi privukle mlade u Tivtu, najviše ih interesuju sport i zdravi stilovi života (54), kao i mentalno zdravlje i lični razvoj (37). Ovi rezultati jasno pokazuju da mladi osjećaju potrebu za prostorom koji podržava psihofizičko blagostanje i razvoj zdravih navika, što je naročito važno u zajednici koja nema dovoljno programa tog tipa.

Znatno manji broj ispitanika pokazao je interesovanje za teme poput obrazovanja, preduzetništva, kulture i ljudskih prava, što ukazuje na to da bi takve aktivnosti trebalo postepeno uvoditi kroz praktične i interaktivne formate, npr. radionice o zapošljavanju kroz sport, timski rad ili lični razvoj.

U Tivtu bi omladinski klub trebalo organizovati aktivnosti pretežno u večernjim terminima (18–22h), što je preferencija čak 43 ispitanika, dok bi vikend programi (37) bili druga najpoželjnija opcija. Manji broj mladih bi klub posjećivao poslijepodne (25), a jutarnji termini gotovo da nijesu privlačni (10).

S obzirom na to da su ispitanici mogli odabrati više termina koji im odgovaraju, jasno je da bi najveći broj mladih okupljali večernji i vikend termini, koji im omogućavaju slobodno vrijeme nakon škole ili obaveza. Ovi nalazi ukazuju na potrebu da se klub organizuje fleksibilno i prilagođeno ritmu mladih, uz mogućnost da prostor radi u fiksnim i varijabilnim terminima, kako bi se adekvatno odgovorilo i na administrativne obaveze i obavezu rada sa korisnicima.

Kada su upitani o konkretnim aktivnostima koje bi željeli da vide u Omladinskom klubu, mladi iz Tivta pokazali su interesovanje za raznovrsne sadržaje koji kombinuju zabavu, učenje, lični razvoj i društveni angažman. Najveće interesovanje vlada za sportske aktivnosti poput fudbala, košarke, odbojke, stonog tenisa, judoa i sportova za samoodbranu, koje vide kao priliku za rekreaciju, timski rad i zdrave životne navike. Posebno naglašavaju važnost radionica o mentalnom zdravlju i preduzetništvu.

Pored sportskih i edukativnih sadržaja, mladi pokazuju interesovanje za aktivizam i politički angažman, ekološke aktivnosti, kurseve stranih jezika, likovno stvaralaštvo i modni dizajn, čime izražavaju želju da razvijaju i praktične i kreativne vještine. Kao dodatne prijedloge navode takmičenja i obilaske drugih gradova, što pokazuje potrebu za međusobnim umrežavanjem i razmjenom iskustava sa vršnjacima.

Kada je riječ o lokaciji, mladi iz Tivta su samoinicijativno dali niz prijedloga o tome gdje bi, po njihovom mišljenju, trebalo da se nalazi Omladinski klub. Pored najčešće pominjanog centra grada, mladi su naveli i konkretne lokacije širom opštine: Seljanovo, Gošće, Ostrvo Sveti Marko, Kalimanj, Mažinu, Dumidran i Župu. Kao moguće opcije prepoznati su i prostori blizu Porto Montenegro, u zgradi Opštine, Centru za kulturu i Crvenom krstu, što pokazuje da mladi žele da Omladinski klub bude povezan s kulturnim, društvenim i javnim prostorima grada. Specifičnost ove grupacije je što su akcenat stavili i na javne površine poput velikog gradskog parka, pokazujući time da im je boravak u prirodi jedan od prioriteta. Ovi prijedlozi pokazuju da mladi u Tivtu žele da Omladinski klub bude mjesto saradnje i zajedničkog stvaranja, smješteno u samom srcu zajednice.

Ispitanici i ispitanice su imali mogućnost i da ostave poruke za donosiocce odluka, a koje se tiču otvaranja omladinskog kluba u njihovoj opštini. Mladi su ovaj prostor iskoristili da upute apel za otvaranje Omladinskog kluba u Tivtu.

“
Otvorite Omladinski klub u Tivtu!
”

“
Za mlade Tivta bi bilo vrlo značajno da dobiju Omladinski klub.
”

Preporuke

1 **Otvaranje omladinskog kluba mora biti prioritet.**

Rezultati pokazuju izraženu apatiju mladih – više od tri četvrtine nikada nije učestvovalo u omladinskim aktivnostima, a prosječna percepcija značaja kluba (3.21/5 za zajednicu, 3.11/5 za lični razvoj) među najnižima je u svim opštinama. To ukazuje na potrebu da se omladinski klub otvori kako bi se ponovo aktivirala omladinska zajednica i stvorile nove prilike za aktivizam.

2 **Staviti fokus na fizičku i mentalnu dobrobit mladih.**

Mladi u Tivtu najviše interesovanje pokazuju za sport i zdrave stilove života (54) te mentalno zdravlje i lični razvoj (37). Aktivnosti koje povezuju rekreaciju, timski rad i edukaciju o zdravim navikama treba da budu centralni programski stub kluba. Potreba za kursevima samoodbrane i akcent na radionice vezane za borbu protiv depresije mogu ukazivati i na prisustvo vršnjačkog nasilja, koje takođe treba tretirati kroz aktivnosti Omladinskog kluba.

3 **Uvesti fleksibilan raspored rada radi postizanja maksimalnog učešća mladih**

Najviše ispitanika bi klub posjećivalo vikendom i u večernjim terminima, što ukazuje da aktivnosti treba planirati u periodima kada mladi imaju najviše slobodnog vremena. Shodno tome, radno vrijeme omladinskog kluba bi moglo da se sastoji iz fiksnog i varijabilnog dijela: fiksni dio za radnog vremena za administraciju, dok bi varijabilni dio služio da se izađe u susret potrebama mladih.

4 **Postepeno razvijati interesovanja za obrazovne i aktivističke teme.**

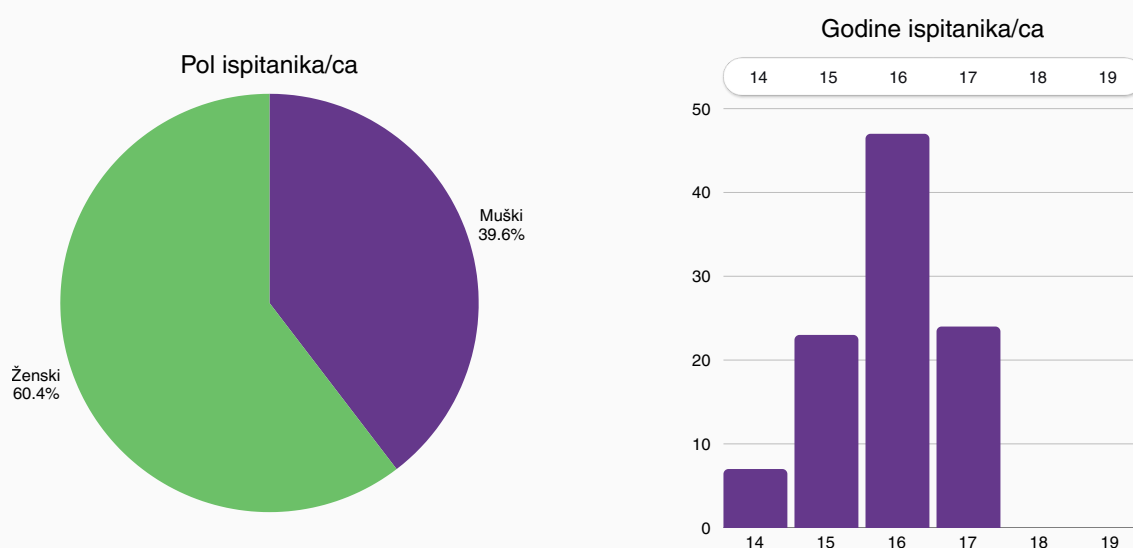
Manje interesovanje za teme poput omladinske politike, ljudskih prava i ekologije pokazuje da je neophodno uvesti ih kroz praktične i povezane sadržaje, npr. radionice o preduzetništvu kroz sport ili o timskom duhu kroz volontiranje.

5 **Kreirati prostor koji kombinuje rekreaciju, druženje i neformalno učenje.**

Budući da su sportske i rekreativne aktivnosti (51) i društvene igre i druženje (41) najtraženiji oblici programa, omladinski klub u Tivtu bi trebalo da bude mjesto gdje mladi mogu istovremeno da se zabave, uče i razvijaju lične vještine u sigurnom i neformalnom okruženju.

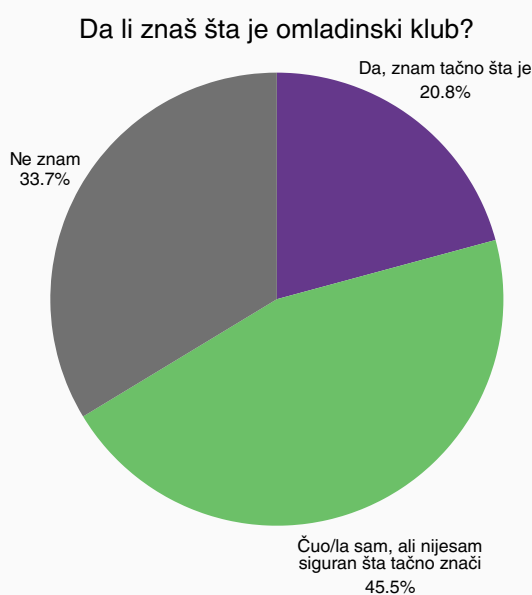
Nalazi i preporuke: Tuzi

Prema strukturi uzorka, istraživanje u Tuzima obuhvatilo je uglavnom ženske ispitanice (60,4%), dok su muškarci činili 39,6%. Većina anketiranih ima između 15 i 17 godina, što znači da uzorak čine pretežno srednjoškolci, odnosno prvi i drugi razred. Ovo je generacija mladih koja je najbliža periodu kada potrebe za zajedničkim prostorom, druženjem i aktivnostima postaju izraženije.

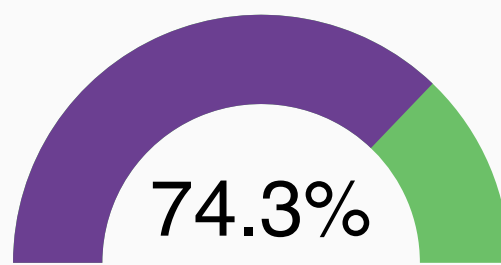
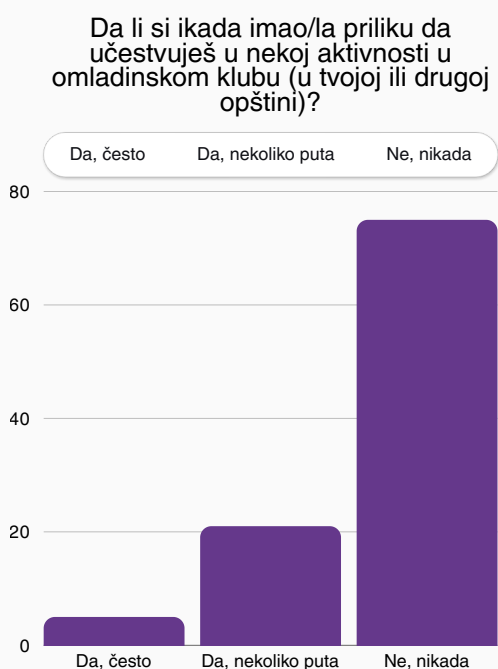
U Tuzima preovlađuje ograničeno poznavanje pojma omladinskog kluba: skoro polovina ispitanika (45,5%) izjavila je da je čula za koncept, ali nije sigurna šta tačno znači. Trećina (33,7%) uopšte ne zna šta je omladinski klub, dok samo petina (20,8%) tačno zna o čemu se radi.

Ovakav nivo informisanosti ukazuje da bi u ovoj opštini bilo potrebno sprovesti kampanju osnovnog informisanja o funkciji i značaju omladinskih klubova, jer mladi nijesu dovoljno upoznati s mogućnostima koje im takvi prostori pružaju, od edukativnih programa do druženja i volontiranja.

U Tuzima, čak 74,3% mladih nikada nije učestvovalo ni u jednoj aktivnosti omladinskog kluba, dok je tek 21 ispitanik imao samo povremeno iskustvo. Ovaj podatak jasno ukazuje na nedostatak omladinskih prostora i programa u kojima bi mladi mogli da se angažuju, razvijaju vještine i druže.

Posljedica ovakvog stanja je izražena društvena pasivnost i osjećaj da u lokalnoj zajednici nema dovoljno prilika za mlade.

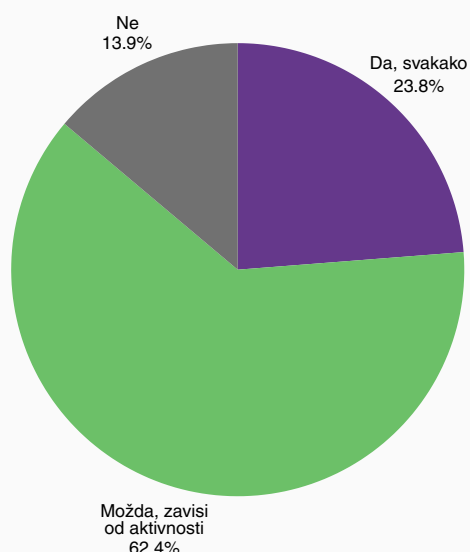

ispitanika nikada nije učestvovalo u nekoj aktivnosti u omladinskom klubu.

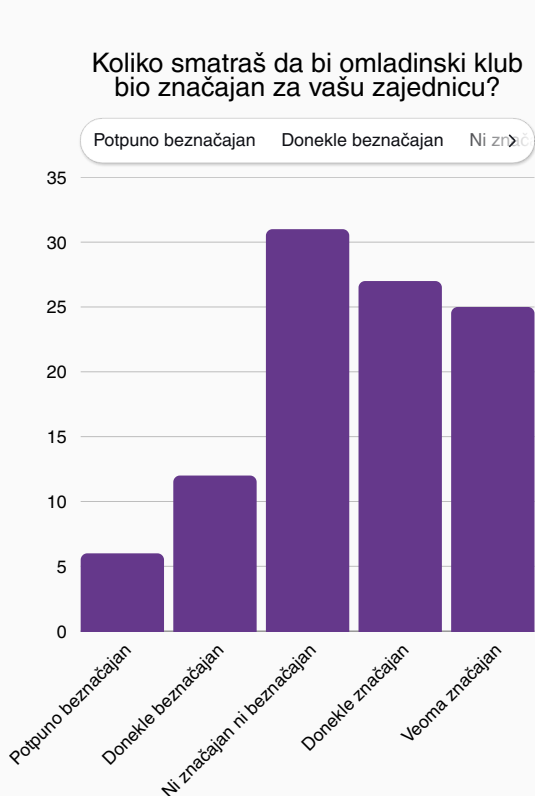
U Tuzima, iako većina mladih nije dovoljno upoznata s pojmom omladinskog kluba, rezultati pokazuju da postoji značajan potencijal za uključivanje. Čak 62,4% ispitanika bi se uključilo ako dobiju podsticaj u vidu kvalitetne ponude aktivnosti, dok bi 23,8% to učinilo sigurno. Samo 13,9% mladih izjavilo je da ne bi bilo zainteresovano.

Ovakvi podaci ukazuju da apstinencija mladih od društvenog angažmana ne proizilazi iz nezainteresovanosti, već iz nedostatka konkretnih prilika i sadržaja prilagođenih njihovim potrebama. Otvaranje omladinskog kluba u Tuzima bi, prema tome, moglo predstavljati ključni korak ka smanjenju apatije i podsticanju aktivnog učešća mladih u zajednici.

Da li bi želio/la da se uključiš u aktivnosti omladinskog kluba kada bi postojao u tvojoj opštini?

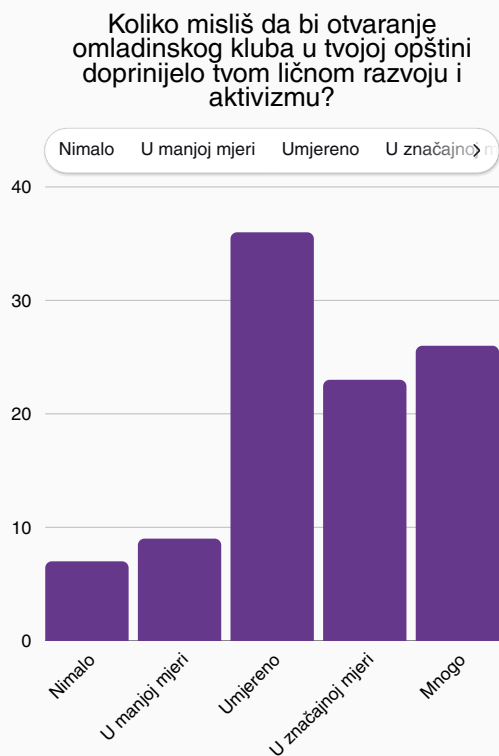

Rezultati iz Tuzi pokazuju da bi otvaranje omladinskog kluba imalo vidljiv pozitivan uticaj na lokalnu zajednicu i razvoj mladih. Sa prosječnim ocjenama od 3.52/5 i 3.51/5, mladi prepoznaju da bi klub bio donekle do umjereno značajan i za zajednicu i za njihov lični razvoj i aktivizam. Iako su ocjene umjerene, one ukazuju na postojanje potrebe i potencijala – posebno ako se uzme u obzir da većina mladih nikada nije imala priliku da učestvuje u omladinskim aktivnostima. Omladinski klub bi u ovom kontekstu mogao da posluži kao pokretač društvene energije, mjesto gdje bi se povjerenje i angažovanost mladih postepeno obnavljali kroz konkretne programe, obuke i volonterske inicijative.

3.52/5

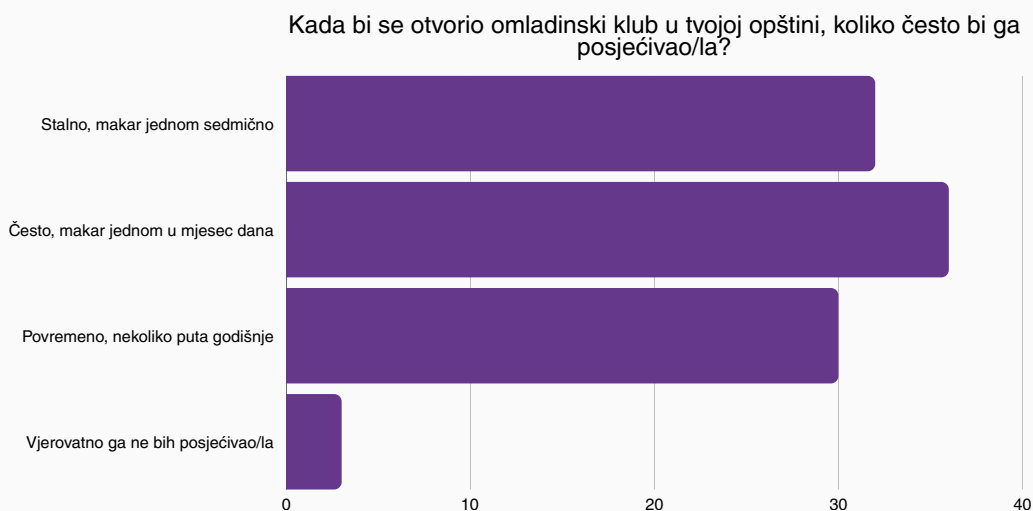
ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio donekle značajan za njihovu zajednicu.

3.51/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereno značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

Podaci pokazuju da bi omladinski klub u Tuzima imao vrlo visok potencijal posjećenosti, pa bi tako skoro trećina ispitanika učestvovala u aktivnostima kluba makar jednom sedmično. Slične brojke mladih bi uzele učešće u aktivnostima i povremeno i na mjesečnom nivou. Prisutan je najniži nivo zatvorenosti za učešće među svim opštinama, pa tako samo 3% mladih ne bi uopšte željelo da učestvuje u aktivnosti Omladinskog kluba Tuzi. Ova procjena je posebno značajna jer dolazi iz sredine u kojoj 74,3% mladih nikada nije imalo priliku da učestvuje u aktivnostima omladinskog kluba. Takav rezultat potvrđuje da bi otvaranje kluba u Tuzima popunilo jasno prepoznatu prazninu, stvarajući prostor u kojem bi mladi konačno mogli aktivno učestvovati, razvijati vještine i graditi zajednički identitet u svojoj zajednici.

Mladi u Tuzima najviše interesovanje pokazuju za društvene igre i druženje (59 ispitanika), što jasno ukazuje na potrebu za prostorom koji bi podsticao socijalnu interakciju i zajedništvo. Odmah zatim slijede sportske i rekreativne aktivnosti (46), koje dodatno potvrđuju da bi fizički aktivan i dinamičan sadržaj privukao veliki broj učesnika.

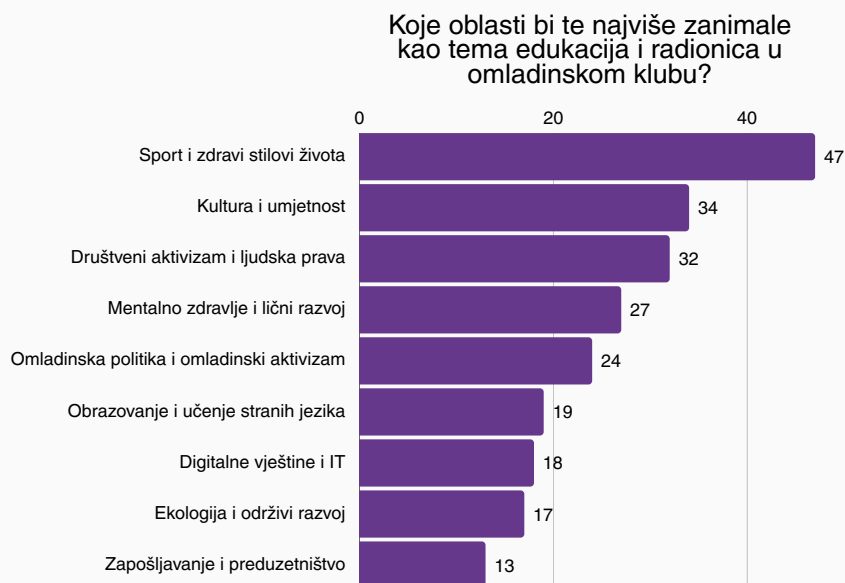
Značajan broj mladih pokazao je interesovanje i za kulturne aktivnosti (34) i kreativne radionice (28), što sugerise da bi omladinski klub u Tuzima trebalo da kombinuje zabavne, sportske i kulturno-edukativne programe. Ovakav balans između neformalnog druženja i učenja predstavlja najbolji okvir za razvijanje povjerenja, samopouzdanja i lokalne povezanosti mladih, posebno u zajednici koja trenutno pokazuje visoke nivoe apatičnosti zbog nedostatka sličnih prilika.

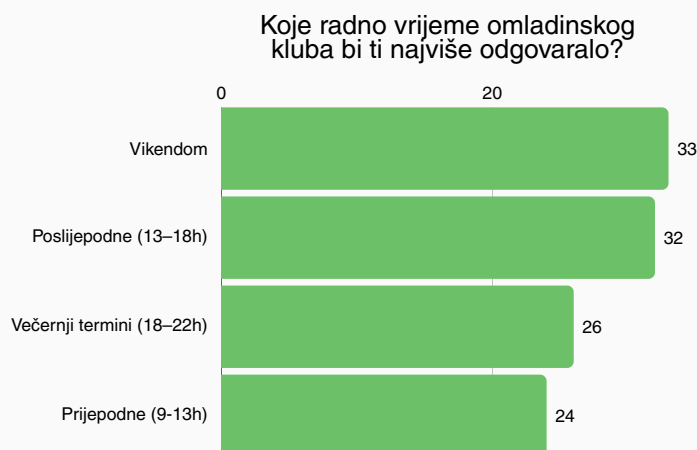
Teme koje najviše zanimaju mlade u Tuzima jasno pokazuju njihov fokus na lični razvoj i društvenu povezanost. Najviše ispitanika (47) interesuju sport i zdravi stilovi života, što potvrđuje važnost fizičke aktivnosti i očuvanja mentalnog blagostanja među mladima. Drugo po interesovanju je kultura i umjetnost (34), što ukazuje na izraženu kreativnu energiju i potrebu mladih da kroz umjetnički izraz afirmišu svoj identitet.

Visok nivo interesovanja za društveni aktivizam i ljudska prava (32), kao i omladinsku politiku i omladinski aktivizam (24), govori da među mladima postoji značajan potencijal za uključivanje u građanske procese, ali im je za to potreban adekvatan prostor i podrška. U kvalitativnom dijelu istraživanja, mladi iz Tuzi su izrazili želju za povećanjem političke pismenosti i izrazili spremnost za građanski angažman, što znači da bi neformalno obrazovanje

Klub u Tuzima bi, dakle, trebalo da kombinuje sportske, umjetničke i aktivističke sadržaje, sa povremenim edukativnim programima iz oblasti stranih jezika i digitalnih vještina, kako bi obuhvatio i one mlade koji traže razvojne, a ne samo rekreativne prilike.

Rezultati anketiranja mladih iz Tuzi o idealnom terminu za aktivnosti u Omladinskom klubu pokazuju da bi omladinski klub trebalo da ima fleksibilno radno vrijeme, jer su odgovori ispitanika gotovo ravnomjerno raspoređeni između više termina. Najveći broj mladih (33) preferira aktivnosti vikendom, što ukazuje da je upravo tada njihova dostupnost i motivacija najveća. Odmah zatim slijedi termin poslijepodne (13–18h) sa 32 ispitanika, što sugerise da bi klub mogao raditi u fiksnim i varijabilnim terminima, kako bi administratori mogli da ispune različite setove obaveza koji su pred njima, optimizujući učešće mladih prilagođavanjem njihovim obavezama.

Kada su upitani o konkretnim aktivnostima koje žele da vide u Omladinskom klubu, mladi iz Tuzi su naveli i niz aktivnosti koje povezuju zabavu i društvenu interakciju, sporta i rekreativnih aktivnosti, društvenih igara, računarskih igara i muzičkih sadržaja, naglašavajući potrebu da klub bude prostor za druženje „jer se u našoj generaciji ne družimo puno, većinu vremena provodimo na telefonima“. Istovremeno, pokazali su interesovanje za debate, umjetničke i dizajnerske radionice, humanitarne akcije, kao i teme koje se tiču politike, ljudskih prava i građanskog obrazovanja. Ovakvi prijedlozi pokazuju da mladi iz Tuzi Omladinski klub vide kao prostor u kojem se spajaju zabava i društvena odgovornost – mjesto gdje mogu zajedno učiti, izražavati se i graditi osjećaj zajedništva.

Kada je riječ o lokaciji, mladi iz Tuzi ponudili su niz prijedloga koji pokazuju njihovu želju da Omladinski klub bude smješten na dostupnom, otvorenom i prepoznatljivom mjestu, koje bi okupljalo različite grupe mladih iz zajednice. Najčešći prijedlozi odnose se na centar Tuzi, što ukazuje na potrebu da klub bude vidljiv i lako dostupan svima. Pored toga, mladi su često navodili da bi klub trebalo da bude u školi ili pored škole, kako bi bio što bliži učenicima, ali i u KIC-u Malesia, sportskoj sali, parku, na trgu ili čak na brdu Dečić. Dio ispitanika predlaže i zgradu Opštine Tuzi te Dom kulture, što pokazuje želju da se klub poveže s postojećim javnim i kulturnim institucijama. U odgovorima se osjeća potreba da Omladinski klub bude mjesto okupljanja, druženja i zajedničkog učenja, „negdje gdje se možemo skupiti zajedno i sjedjeti komotno“; prostor koji mladima nudi sigurnost, inspiraciju i osjećaj pripadnosti.

Ispitanici i ispitanice su imali mogućnost i da ostave poruke za donosiocima odluka, a koje se tiču otvaranja omladinskog kluba u njihovoj opštini. Mladi su ovaj prostor iskoristili da izraze zadovoljstvo što je inicijativa o osnivanju Kluba pokrenuta i spremnost da učestvuju u aktivnostima Omladinskog kluba Tuzi.

“
Baš mi se sviđa ideja o osnivanju Kluba.
”

“
Bravo!
”

“
Dobra ideja!
”

“
Ovo je baš dobra ideja i voljela bih da učestvujem u aktivnostima Kluba.
”

“
Mislim da bi bilo dobro da mladi Tuzi konačno imaju Omladinski klub.
”

“
Voljela bih da i u našoj opštini imamo Klub, bilo bi dobro za mene i za sve nas.
”

Preporuke

1 **Otvaranje omladinskog kluba mora biti prioritet za dobrobit cijele zajednice.**

Podaci jasno ukazuju da omladinski klub u Tuzima mora biti otvoren što prije. Više od 74% ispitanika nikada nije učestvovalo u aktivnostima omladinskog kluba, dok više od 80% njih izražava spremnost da bi se uključili ako bi klub postojao. Ovakvi podaci potvrđuju nedostatak prilika, a ne nezainteresovanost. Klub bi bio važan i za razvijanje identiteta opštine, jer su trenutno mladi iz Tuzi prinuđeni da prilike za omladinski angažman traže u Podgorici.

2 **Uspostaviti inkluzivan, bilingvalni model rada.**

S obzirom na multietničku i bilingvalnu strukturu opštine Tuzi, aktivnosti i programi moraju biti inkluzivni, dvojezični (na crnogorskom i albanskom jeziku) i kulturno osjetljivi. Takav pristup ne samo da promovira jednakost, već i jača povjerenje među mladima različitih zajednica, doprinoseći društvenoj koheziji i smanjenju podjela.

3 **Raznovrstan i participativan sadržaj s akcentom na društveni angažman**

Mladi u Tuzima najviše interesovanje pokazuju za sport i zdrave stilove života (47), kulturu i umjetnost (34), te društveni aktivizam i ljudska prava (32). Mladi u Tuzima iskazuju visoku spremnost za razne vidove društvenog angažmana što treba kanalisati za započinjanje pozitivne društvene promjene. Klub bi trebalo da kombinuje sportske, kulturne i obrazovno-aktivističke programe, uz mogućnost da sami mladi predlažu i kreiraju sadržaje. Takav pristup bi povećao osjećaj pripadnosti i dugoročno angažovanje.

4 **Usmjeriti sadržaj obuka na mentalno zdravlje i lični razvoj.**

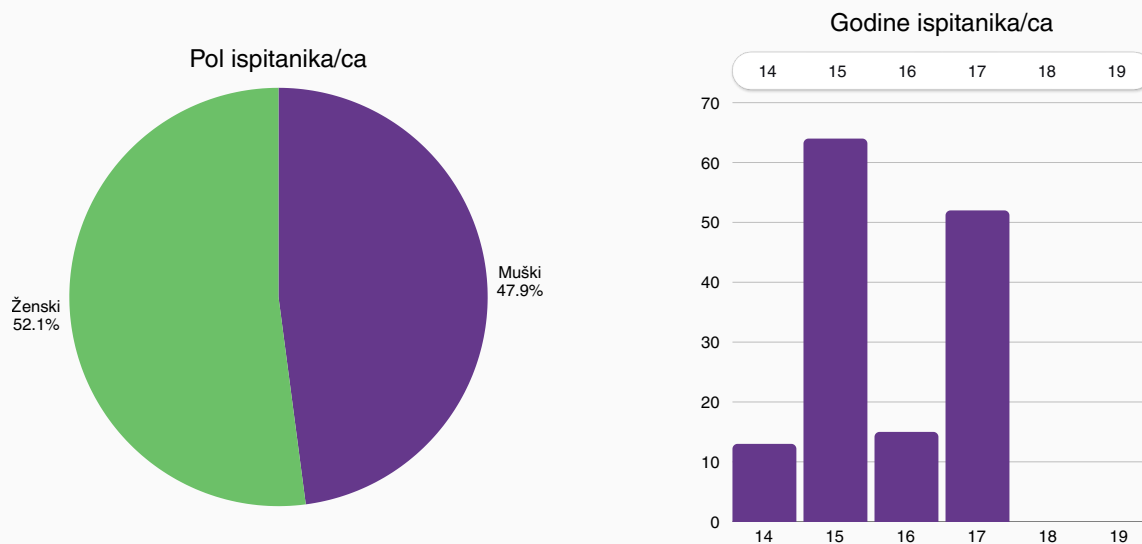
Četvrtina ispitanika iskazala je interesovanje za teme mentalnog zdravlja i ličnog razvoja, što pokazuje potrebu za podrškom u emocionalnom i psihološkom razvoju mladih. Klub može postati prostor u kojem bi se kroz radionice i grupne aktivnosti promovisalo osnaživanje, empatija i međusobna podrška.

5 **Radno vrijeme prilagoditi potrebama mladih.**

Većina ispitanika preferira vikend (33) i poslijepodnevne termine (32), što ukazuje na potrebu da klub radi fleksibilno: u fiksnom i varijabilnom režimu.

Nalazi i preporuke: Zeta

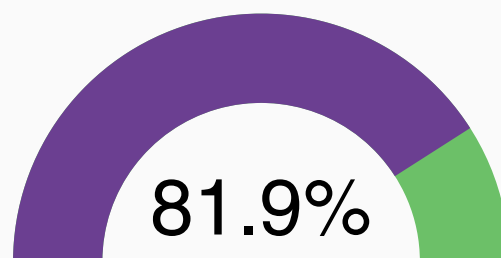
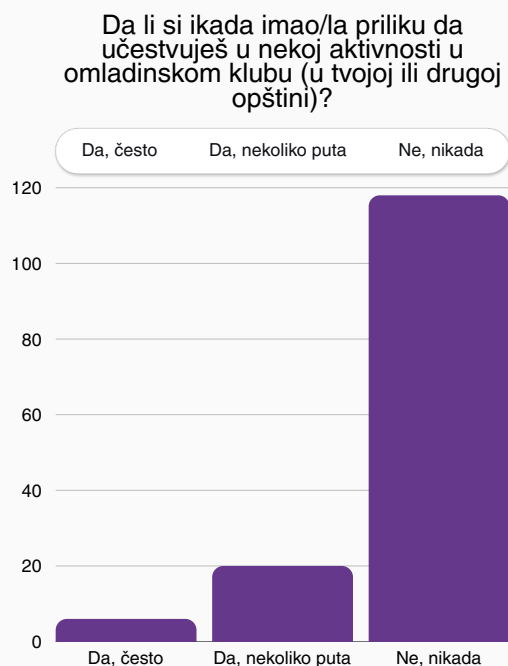
Uzorak iz Zete pokazuje da je struktura ispitanika uravnotežena po polu – 52,1% čine djevojke, a 47,9% mladići. Dominantno su zastupljeni ispitanici uzrasta od 15 do 17 godina, što znači da istraživanje obuhvata ključnu grupu srednjoškolaca, koja je u fazi formiranja društvenih stavova i potreba za prostorima neformalnog okupljanja. Ovi podaci ukazuju da bi omladinski klub u Zeti imao stabilnu ciljnu grupu aktivnih korisnika, posebno među tinejdžerima koji trenutno nemaju dovoljno strukturisanih mogućnosti za angažman van školskog okvira.

Rezultati iz Zete pokazuju da mladi imaju djelimično razvijenu svijest o tome šta je omladinski klub: 28,5% ispitanika zna tačno značenje pojma, dok više od dvije trećine (71,5%) ili nije sigurno ili uopšte ne zna šta omladinski klub predstavlja. Ovakav rezultat ukazuje na slabu informisanost mladih o mogućnostima omladinskog rada i odsustvo prostora u kojem bi se s tim konceptom upoznali kroz praksu. U odnosu na druge opštine, visok stepen mladih koji znaju šta je tačno omladinski klub se vjerovatno može pripisati blizini Omladinskog kluba Glavnog grada, na koji su mladi iz Zete upućeni.

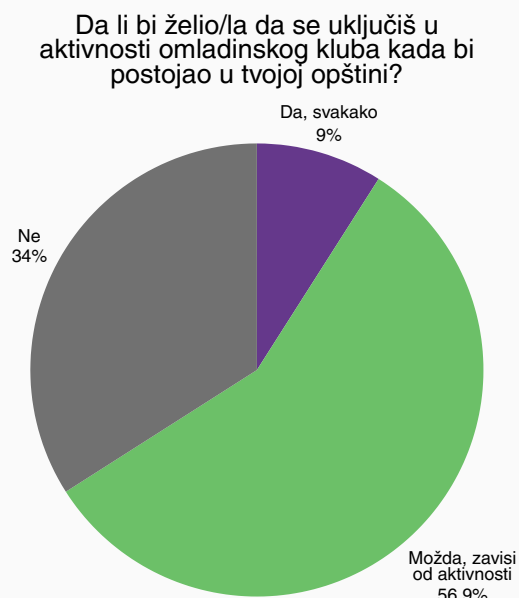

Čak 81,9% mladih iz Zete nikada nije učestvovalo u aktivnostima omladinskog kluba, što jasno ukazuje da ovaj vid angažmana u lokalnoj zajednici faktički ne postoji. Ovakav podatak potvrđuje da omladinski rad nije institucionalno razvijen ni dostupan mladima, te da su mogućnosti za njihovo uključivanje u zajedničke, obrazovne ili kreativne programe izuzetno ograničene. Nedostatak prilika za participaciju doprinosi pasivnosti i niskom nivou građanskog angažmana, posebno kod srednjoškolaca koji su, po uzrastu i interesovanjima, najviše spremni da se uključe kada im se pruži prilika.

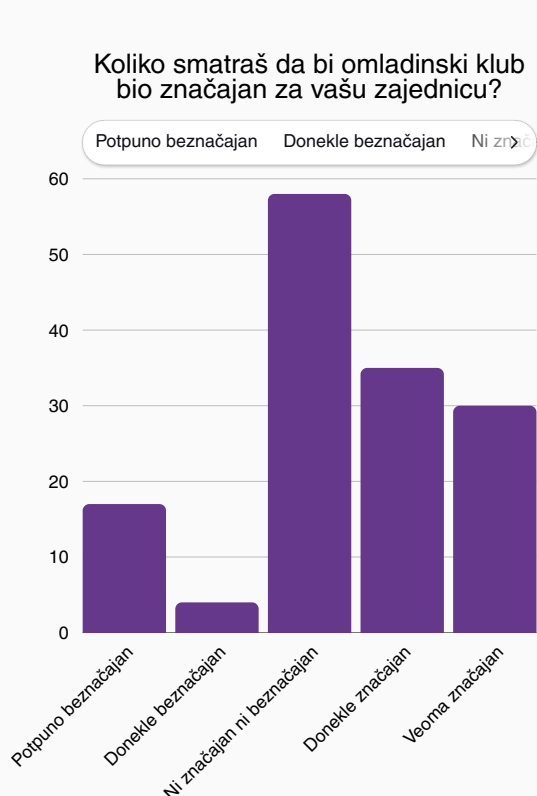

ispitanika nikada nije učestvovalo u nekoj aktivnosti u omladinskom klubu.

U Zeti, iako je većina ispitanika (58,9%) izrazila uslovnu spremnost da se uključi u aktivnosti omladinskog kluba, uz napomenu da bi to zavisilo od ponude sadržaja, zabrinjavajuće je da trećina mladih (34%) ne pokazuje nikakvo interesovanje. Ovakav nivo apatije vjerovatno je posljedica dugogodišnjeg odsustva omladinske infrastrukture i prilika za aktivizam, što je dovelo do gubitka povjerenja u mogućnost da lokalne inicijative donesu stvarne promjene. Međutim, značajan procenat mladih koji bi učestvovali „ako bi sadržaj bio zanimljiv“ pokazuje da postoji potencijal za mobilizaciju ukoliko se omladinski klub osmisli kao dinamičan, pristupačan i relevantan prostor za mlade iz različitih sredina u Zeti.

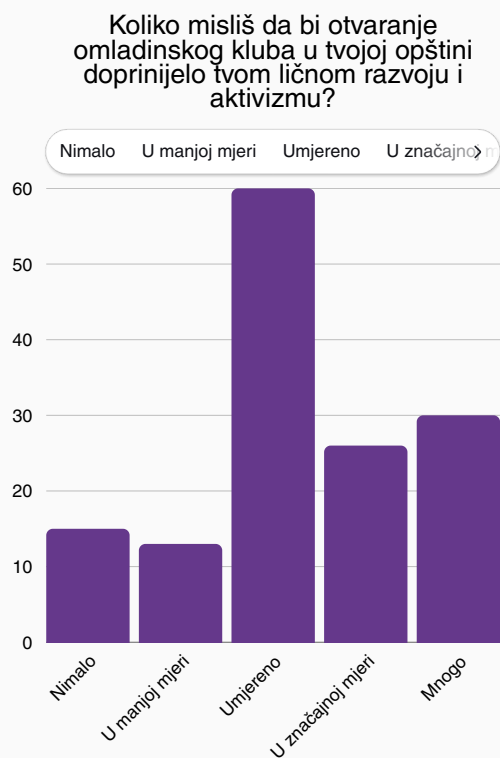

Mladi u Zeti generalno prepoznaju potencijal omladinskog kluba za doprinos zajednici i ličnom razvoju, iako njihova očekivanja ostaju umjerena. Prosječna ocjena od 3.4/5 pokazuje da bi omladinski klub bio donekle značajan za zajednicu, dok ocjena 3.3/5 sugerira da bi otvoreni klub imao umjeren, ali ne zanemarljiv uticaj na lični razvoj i aktivizam mladih. Ovi rezultati ukazuju da postoji realna osnova za razvoj omladinskog centra, ali i da bi njegov uspjeh zavisio od toga koliko bi programi bili konkretni, korisni i usmjereni na stvarne potrebe mladih, prije svega kroz sadržaje koji bi im omogućili da se povežu, obrazuju i aktivno doprinose lokalnom životu.

3.4/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub bio donekle značajan za njihovu zajednicu.

3.3/5

ispitanici smatraju da bi omladinski klub u njihovoj opštini bio umjereno značajan za njihov lični razvoj i aktivizam.

U Zeti se jasno vidi da bi omladinski klub imao stabilnu i aktivnu bazu posjetilaca, jer bi čak 83,9% ispitanika (121 od 144) dolazilo u klub stalno, često ili povremeno. Najviše mladih — 29,2% — izjavilo je da bi klub posjećivalo povremeno, nekoliko puta godišnje, dok bi 27,8% dolazilo makar jednom mjesečno, a 27,1% makar jednom sedmično. Samo 16,1% ispitanika navelo je da vjerovatno ne bi posjećivalo klub.

Ti podaci potvrđuju da u Zeti postoji visok potencijal za održiv i frekventan omladinski centar, naročito ako se u njegov program ugrade sportske, obrazovne i društvene aktivnosti koje bi odgovarale interesovanjima mladih i učvrstile osjećaj pripadnosti zajednici.

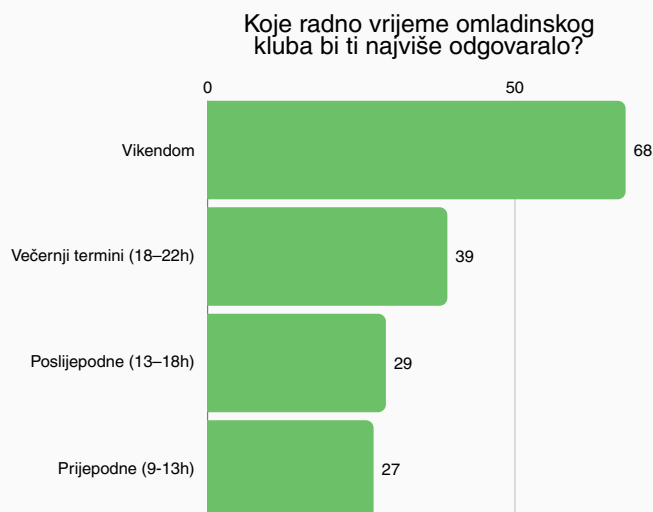
Najviše interesovanja mladih Zećana i Zećanki ide prema sportskim i rekreativnim aktivnostima (70 odgovora), zatim neformalnom obrazovanju (36) i kreativnim radionicama (28), što ukazuje na potrebu da budući omladinski klub kombinuje fizičku, obrazovnu i kreativnu komponentu. Zanimljivo je da su pojedini ispitanici sami dodali kategoriju „nauka i inovacije“ kao poželjan tip aktivnosti, što pokazuje da među mladima u Zeti postoji i manja, ali vrlo motivisana grupa koja razmišlja izvan standardnih obrazaca omladinskih aktivnosti. Dodavanje oblasti nauke i inovacija sugerise i da bi prostor mogao imati edukativnu i tehnološku dimenziju, posebno ako bi se povezivao s lokalnim školama ili fakultetima u Podgorici.

Mladi iz Zete pokazuju najveće interesovanje za teme sporta i zdravih stilova života (80 ispitanika), što se uklapa u dominantno opredjeljenje za sportske i rekreativne aktivnosti u omladinskom klubu. Pored toga, značajan broj ispitanika želi radionice o mentalnom zdravlju i ličnom razvoju (30), što ukazuje na rastuću potrebu za prostorima koji nude psihološku podršku, razgovor i samorazvijanje. Teme kulture i umjetnosti (22), digitalnih vještina i IT-ja (21) i društvenog aktivizma i ljudskih prava (19) sugerisu da bi budući klub trebalo da kombinuje fizičke, kreativne i edukativne sadržaje, nudeći prostor za izražavanje, učenje i participaciju. Upravo ta raznovrsnost interesa pokazuje da omladinski klub u Zeti može postati centar integracije sporta, kulture i društvenog angažmana mladih.

Najveći broj ispitanika iz Zete, čak 68 mladih, navelo je da bi im najviše odgovaralo da omladinski klub radi vikendom, dok bi večernji termini (18–22h) takođe bili atraktivni za 39 učesnika. Manje interesovanje postoji za poslijepodne (29) i prijepodne (27). Ovi rezultati ukazuju da bi klub trebalo da bude najaktivniji tokom vikenda i u večernjim satima, kada mladi imaju više slobodnog vremena i veću spremnost za učešće u aktivnostima. Fleksibilno radno vrijeme, na način da klub radi u fiksnim i varijabilnim terminima, povećalo bi dostupnost i posjećenost kluba, čime bi se on pozicionirao kao ključni prostor za društvena, sportska i edukativna okupljanja mladih u Zeti.

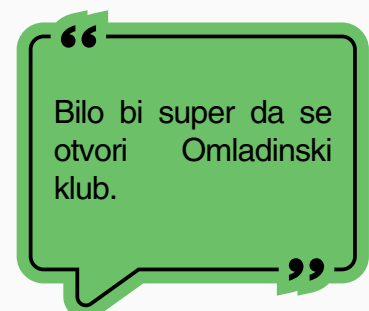
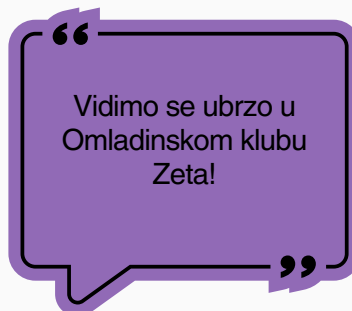
Kada su upitani o aktivnostima koje bi željeli da vide u Omladinskom klubu, mladi iz Zete su pokazali širok spektar interesovanja koji obuhvata sport, kulturu, edukaciju i zajedničko djelovanje. Posebno su istakli značaj sportskih aktivnosti, poput fudbala, košarke, odbojke i rukometa — koje vide kao priliku za rekreaciju, takmičarski duh i jačanje timskog zajedništva. Pored sporta, mladi su izrazili interesovanje za debatanje, druženja i folklorne aktivnosti, kroz koje bi mogli da razvijaju komunikacione vještine i kulturni identitet zajednice.

Istovremeno, naveli su želju za radionicama posvećenim IT oblasti, učenju stranih jezika, kao i kulinarstvu i gastronomiji, koje povezuju edukaciju sa praktičnim vještinama. Značajno mjesto u njihovim prijedlozima zauzimaju i muzika, kreativni sportovi, fotografija, kao i aktivnosti koje promovišu zdrave stilove života i volontiranje. Mladi iz Zete tako Omladinski klub zamišljaju kao prostor u kojem bi se spajali sport, stvaralaštvo i društvena odgovornost; mjesto gdje bi se učilo, družilo i zajedno gradila aktivna zajednica.

Kada je riječ o lokaciji, mladi iz Zete su ponudili niz prijedloga koji odražavaju želju da Omladinski klub bude smješten na prepoznatljivom, pristupačnom i centralnom mjestu u opštini. Najčešće se pominju Golubovci kao prirodno središte opštine, sa posebnim naglaskom na centar grada i trg kao mjesta koja su vidljiva i lako dostupna svim mladima. Dio ispitanika smatra da bi klub trebalo da bude smješten u blizini škole, posebno u osnovnoj školi "Milan Vukotić" ili u okviru Srednje mješovite škole Golubovci, dok drugi ističu potrebu da klub bude izvan školskih prostora, u zasebnom objektu namijenjenom mladima.

Pored centralnih lokacija, mladi su navodili i specifična naselja i mjesta poput Mataguža, Mojanovića, Balabana, Donje Gotice, Mahale i područja pored zrade Opštine ili Pošte, naglašavajući da klub treba da bude u prostoru koji okuplja mlade i omogućava im da se slobodno druže, uče i stvaraju.

Ispitanici i ispitanice su imali mogućnost i da ostave poruke za donosiocce odluka, a koje se tiču otvaranja omladinskog kluba u njihovoj opštini. Mladi su ovaj prostor najčešće iskoristili da upute apel za otvaranje Omladinskog kluba, izraze zahvalnost za pokrenutu inicijativu i podijele dodatne ideje u vezi sa njegovim funkcionisanjem.

Preporuke

1 **Otvaranje omladinskog kluba u Zeti mora biti prioritet opštine.**

Neophodno je otvoriti omladinski klub koji bi mladima pružio prostor za druženje, edukaciju i kreativni razvoj, s obzirom na to da čak 81.9% ispitanika nikada nije imalo priliku da učestvuje u aktivnostima omladinskog kluba. Ovaj podatak jasno ukazuje na potrebu za lokalnim prostorom koji bi motivisao mlade na veće uključivanje i angažman. Pošto je Zeta relativno nova opština, a u neposrednoj blizini je Podgorica, važno je da mladi ne budu upućeni na omladinski klub u Podgorici, već da imaju svoj, koji odgovara na njihove lokalne potrebe i identitet zajednice.

2 **Radno vrijeme omladinskog kluba uskladiti sa obavezama i navikama mladih.**

Najviše ispitanika bi klub posjećivalo vikendom i u večernjim terminima, što ukazuje da aktivnosti treba planirati u periodima kada mladi imaju najviše slobodnog vremena.

Stoga, predlaže se da se radno vrijeme omladinskog kluba sastoji iz fiksno i varijabilnog dijela: fiksni dio za radno vrijeme za administraciju i redovne obaveze, dok bi varijabilni dio služio da se izađe u susret terminima u kojima bi mladi učestvovali u aktivnostima u skladu sa svojim interesovanjima.

3 **Podsticati inovativnost i digitalnu pismenost.**

Iako manji broj ispitanika, neki su samoinicijativno naveli interesovanje za nauku i inovacije, što predstavlja važan signal da klub u Zeti treba da uključi i tehnološke i inovativne programe, posebno one koji podstiču digitalnu pismenost i kreativno korišćenje tehnologije.

4 **Kreirati programe posvećene mentalnom zdravlju i ličnom razvoju.**

Visoko interesovanje za teme mentalnog zdravlja i ličnog razvoja pokazuje da mladi osjećaju potrebu za podrškom i prostorom za otvoren razgovor o emocionalnim, socijalnim i ličnim izazovima. Klub bi trebalo da razvija saradnju sa stručnjacima i organizacijama koje se bave psihološkom podrškom mladima.

Zaključak

Rezultati istraživanja sprovedenog među mladima u Tivtu, Tuzima i Zeti jasno ukazuju na dubok nedostatak prostora za okupljanje, učenje i izražavanje mladih, što se ogleda u visokom procentu onih koji nikada nijesu učestvovali u aktivnostima omladinskog kluba, ali bi to željeli kada bi takav prostor postojao. Mladi u ovim opštinama pokazuju spremnost da se uključe, potrebu za sadržajima koji povezuju sport, mentalno zdravlje, kreativnost i građanski angažman, te očekuju institucionalnu podršku kako bi njihova zajednica postala življa, povezanija i otvorenija za participaciju. Istraživanje takođe potvrđuje da omladinski klubovi nijesu samo prostori za razonodu, već ključni mehanizmi razvoja lokalne zajednice i jačanja društvene kohezije.

Rezultati ankete pokazuju da mladi u sve tri opštine jasno prepoznaju da promjena u zajednici počinje od pojedinca. Njihovo snažno interesovanje za aktivnosti koje se odnose na mentalno zdravlje, obrazovanje i fizičku spremu sugerise da nove generacije aktivizma ne počinju vanjskim djelovanjem, već unutrašnjim razvojem; vjerovanjem da možemo doprinijeti društvu tek kada radimo na sebi, na sopstvenoj otpornosti, znanju i ravnoteži. U tom smislu, mladi pokazuju zrelost i dublje razumijevanje aktivizma kao procesa koji se gradi iznutra.

Istovremeno, vidljiva je i primarna odbojnost prema omladinskim inicijativama, koja uglavnom proizilazi iz neinformisanosti o njihovom značenju i svrsi. Tokom same ankete primjetno je da, kako pitanja odmiču, mladi počinju shvatati da je omladinski klub zapravo prostor za njih, prostor koji ih osluškuje, ne nameće. Zbog toga je ključno da im jasno pokažemo da omladinski klubovi nijesu institucije već zajednice koje se grade zajedno s njima, prostor u kojem njihova energija, sumnje i ideje postaju temelj stvarne promjene.

Kao odgovoran omladinski akter, MOACG će povući konkretne korake kako bi se želje mladih u ovim opštinama ispunile, u prvom redu zagovaranjem otvaranja omladinskih klubova kod rukovodstva opština, te pružanjem stručne podrške u njihovom osnivanju, programskom planiranju i umrežavanju sa postojećim omladinskim strukturama u Crnoj Gori. Time će se obezbijediti da glas mladih iz Berana, Bijelog Polja, Herceg Novog, Tivta, Tuzi i Zete ne ostane nečujan, već da postane pokretačka snaga lokalnog razvoja i društvenih promjena.

Mladi pokreću!

Kontakt

---

 nvomoacg@gmail.com

 moacg.me

 Podgorica, Crna Gora

